

J e g y z ő k ö n y v

a Közoktatás-politikai Tanács

2008. május 20-án, kedden, 10 órakor

az Oktatási és Kulturális Minisztérium (Budapest V., Szalay u. 10-14.)

101. számú tanácstermében megtartott

üléséről

Napirend:

1. **Javaslat A képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgálatokról szóló 14/1994. (VI. 24.) MKM rendelet módosítása**

Előadó: Nagy Gyöngyi Mária *A javaslat véleményezés céljából kerül a testület elé.*

2. **Javaslat A Kormány.../2008. (.....) Korm. Rendeletére a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 243/2003. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról**

Előadó: Brassói Sándor *A javaslat véleményezés céljából kerül a testület elé.*

3. **Különfélék**

- kerettantervek véleményezése

Elnököl: Keszei Sándor, az országos szülői szervezetek oldaláról

Jegyzőkönyvvezető: Varga Erzsébet (Magyar Gyorsírók és Gépírók Országos Szövetsége beszédgyorsíró szolgálat)

Az ülés résztvevői

Az országos pedagógus szakmai szervezetek képviselőiben:

Dr. Dobos Krisztina
Miklósi László
Pecsenye Éva

Az országos pedagógus szakszervezetek képviselőiben:

Menyhárt Pál
Muity Mária
Kerpen Gábor
Szlankó Erzsébet

Az országos szülői szervezetek képviselőiben:

Keszei Sándor
Novák János
Simonné Toldi Ágnes

A helyi önkormányzatok érdekképviseleti szervei részéről:

Nádor Rudolfné dr.

Az országos kisebbségi önkormányzatok képviselőiben:

Dr. Schäffer István
Kanaki Lefter

A nem állami, nem önkormányzati iskolafenntartók képviselőiben:

Bajzák Erzsébet

Az Oktatási és Kulturális Minisztérium és más, az oktatásban érdekelt minisztériumok képviselőiben:

Paulik Antal
Kiss Mária
Lóczy Péter
Brassói Sándor
Nagy Gyöngyi Mária
Szűcs Judit (OH)
Ambrus István

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 17 perc)

KESZEI SÁNDOR, az ülés levezető elnöke – a továbbiakban ELNÖK: A Közoktatás-politikai Tanács ülését megnyitom. Kérem az oldalakat, hogy nevezzék meg szóvivőjüket, illetve azokat a személyeket, akik hozzá kívánnak szólni a napirendi pontokhoz.
Szakmai oldal?

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Az egyes napirendeknél változik, pillanatnyilag Miklósi László. Illetve ez úton is jelzem, elnök úr, hogy az egyik napirendhez szakértőnk lesz.

ELNÖK: Az országos pedagógus szakszervezetek? *(Menyhárt Pál.)*

Országos szülői szervezetek? *(Novák János.)*

Az országos diákszervezetek – sajnos, nincsenek jelen.

A helyi önkormányzatok érdekképviselői szervei – sajnos, nincsenek jelen.

Az országos kisebbségi önkormányzatok? *(Dr. Schäffer István.)*

A nem állami, nem önkormányzati iskolafenntartók szintén nincsenek jelen.

Megállapítom a határozatképességet: a Közoktatás-politikai Tanács jelenleg határozatképes, tizenöt fő van jelen. Megkérdezem, hogy kíván-e valaki tizenkét óra előtt elmenni az ülésről. *(Nincs ilyen jelzés.)* Akkor megtartjuk, legalább két óra hosszát.

AMBRUS ISTVÁN: A kormányzati oldalt jelenleg Ambrus István képviseli. *(Derűltség.)*

ELNÖK: Ja, tényleg! Ez alapszabály-ellenes – ha szabad ezt mondanom. Az alapszabály ugyanis kimondja, hogy a kormányt mindenképpen miniszter vagy államtitkár, szakállamtitkár képviseli. Nincs olyan, hogy folyamatosan átadom a megbízást! Miért nincs itt egy ilyen fontos napirendi pontnál – amit nagyon gyorsan le fogunk zavarni – valamelyik államtitkár? Nem támogatjuk a kormánynak ezt a lépését, hogy nem biztosítja a megfelelő szintű, az alapszabályban megfogalmazott...

AMBRUS ISTVÁN: Sándor, irodalmi munkásságod részének tekintem a mondottakat. A jegyzőkönyv tartalmazni fogja.

ELNÖK: Nem adtam szót a kormányoldalnak! *(Többen: Húú!)*

Kérdezem, hogy napirend előtt kíván-e valaki szólni. Megemlítem, hogy a napirendet a miniszter úr terjesztette elő, és a napirendet így kötelesek vagyunk tárgyalni az alapszabály szerint, vagyis azt nem szavaztatom meg. Kíván-e valaki napirend előtt hozzászólni vagy a napirendekhez kiegészítést tenni?

Megadom a szót a kormányzati oldal tisztelt képviselőjének.

AMBRUS ISTVÁN: Azt szeretném javasolni a testületnek, hogy a másodikként feltüntetett kérdéssel kezdjük a tárgyalássorozatot. Az első napirendi pontot Brassói Sándor úr fogja előterjeszteni, de ő jelen pillanatban egy másik minisztérium más értekezletén van jelen, fél tizenegy magasságában ígérte az érkezését.

A képzési kötelezettségről és a pedagógiai szakszolgálatokról szóló rendelet módosításához Nagy Gyöngyi Máriát állította a minisztérium előadónak. Kérem, fogadják el ezt a módosítást.

Továbbá szeretném tájékoztatni a testület tagjait, hogy a pedagógiai programcsomagok és kerettantervek vonatkozásában a Kerettantervi Bizottság javaslatára egyrészt az Apáczait tárgyalnánk, illetve két programcsomagot véleményeznénk, amelynek előadásához az Oktatási Hivatal részben már jelenleg is elhozta a kerettanterveket, illetve programcsomagokat – amelyek a testület minden tagjának rendelkezésre állnak betekintésre. Két programcsomagról lesz szó: az egyik az epochális, a másik a nem szakrendszerű képzéssel kapcsolatos. A többit, amit kiküldtünk, előzetes anyagként tessék kezelni: valamikor majd idekerülnek azok is.

Elnézést kérek, hogy négy e-mailben oldottam ezt meg.

ELNÖK: Kíván-e valaki még szólni napirend előtt?

KERPEN GÁBOR: Az iskola biztonságáért megalakult bizottság a parlament oktatási bizottságának már leadta az anyagát. Az a kérdésem, mikor válik publikussá mindenki számára, és azt szeretném kérni, hogy a Közoktatás-politikai Tanács tagjai a lehető leghamarabb kapják meg, amint publikussá válik.

AMBRUS ISTVÁN: Válaszolhatok?

ELNÖK: Igen.

AMBRUS ISTVÁN: Semmi akadályát nem látom, hogy a jelentés tartalmát megküldjük a testület tagjainak. Igyekszem ezt minél hamarabb teljesíteni.

ELNÖK: Köszönöm. Kíván-e még valaki napirend előtt szólni? Tessék: szakmai oldal!

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Ezekben a hetekben folynak az érettségi vizsgák. A szakmai oldal javaslata, hogy ezt követően – javaslatunk szerint június hónapban – hallgasson meg a KT egy tájékoztatót az idei érettségi vizsgák folyásáról és gyors tanulságairól, tapasztalatairól. Nyilván nem egy olyan komplex összegzést kérünk, amely most nem lehetséges, viszont egy olyan tájékoztatót, amelyre az adott időpontban mód van, javasoljuk. Tehát viszonylag gyorsan, június hónapban. Ehhez kapcsolódva nyilván az egyes oldalak is tudnak majd reagálni, és adott esetben javaslatokat tenni.

Ez az oldal napirend előtti javaslata, és azt kérjük, hogy erről szavazzon is a KT, mint a júniusi ülés egyik lehetséges napirendjéről.

A másik e pillanatban az én személyes fölvetésem. Kérdezem, hogy az előző fölvetés arról szólt-e, hogy tájékoztató anyagként kapjuk meg, vagy esetleg tárgyaljon erről a KT. Ez egy információ tehát, vagy egy téma fölvetése? Mert ha az utóbbi lenne, akkor nyilván arra is érdemes egy időpontot javasolni. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük. Megadom a szót a szakszervezeti oldal képviselőjének.

KERPEN GÁBOR: A kérdésre válaszolva: mindkettő. A bizottság anyagára a lehető leghamarabb szükségünk van, amint publikus – erre ígéretet is kaptunk, hogy azonnal –, és fontos lenne, hogy a Közoktatás-politikai Tanács a legrövidebb időn belül tárgyalja.

ELNÖK: Kíván még valaki napirend előtt szólni? *(Nem.)* Akkor úgy érzem, hogy három határozati javaslat hangzott el.

Az első javaslat a napirend felcserélése. Kérem, hogy ha egyetértenek ezzel az oldalak, jelezzék! *(Szavazás.)* Úgy látom, hogy ez egyhangú.

Fölmerült az iskolai erőszakkal foglalkozó bizottság beszámolójának a lehetősége. Javaslom, hogy a Közoktatás-politikai Tanács kérje az oktatási kormányzatot, hogy napirendi pontként, tájékoztató jelleggel terjessze elő a Közoktatás-politikai Tanács ülésén az elkészült anyagot. Aki ezt támogatja, kérem, jelezze! *(Szavazás.)* Egyhangú, köszönöm.

A harmadik határozati javaslat az érettségivel kapcsolatos beszámoló. Azt kérjük, hogy szintén tűzze a kormány napirendre júniusban, amikor ugyan még folyik – vagy már lezárul? A lezárás után?

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Pontosítanék! A javaslatom tehát úgy szólt, hogy június hónapban tárgyaljuk ezt a tájékoztató anyagot.

ELNÖK: Akkor kérem a tagokat, hogy amennyiben egyetértenek ezzel, kézfeltartással jelezzék! *(Szavazás.)* Egyhangú.

Ha nincs más, rátérünk az első – a megcserélt – napirendi pontunkra. Megkérdezem az előterjesztőt, hogy az előterjesztő előadója kíván-e hozzászólni.

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Igen.

ELNÖK: Megkérdezem az előterjesztő képviselőjét, Ambrus Istvánt...

AMBRUS ISTVÁN: Nem értettem, hogy nekem szól a kérdés – de igen.

ELNÖK: Te vagy az előterjesztő képviselője.
Megadom a szót az előadónak.

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Az előterjesztő képviselője által kijelölt előadóként nagy tisztelettel köszöntöm a tanács tagjait. Egy igen rövid rendelettervezet került most véleményezésre az önök asztalára. A háttéréről annyit mondanék el, hogy az oktatási kerekasztal a sajátos nevelési igény témakörében lefolytatott egyeztetései, javaslatai egybehangzóak voltak abban, hogy a sajátos nevelési igény megállapításával összefüggő szakmai és szabályozási kérdések áttekintésének alappillére, hogy a diagnosztikai ellátás, annak rendszerfüggő fejlesztése megtörténjen. Ennek megfelelően az Új tudás program meghatározta, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók ellátásához új eljárási rend kialakítása szükséges: meg kell határozni a kötelező eszközök körét, ki kell adni az egységes vizsgálati rendet és szempontokat, szigorú összeférhetlenségi szabályokat kell megállapítani, meg kell erősíteni a szakértői bizottságok függetlenségét, továbbá egyértelmű vizsgálati és ellátási, fejlesztési protokollra és erősebb ellenőrzési rendszerre van szükség.

Az itt meghatározott feladatok közül van olyan, amely egy hosszabb szakmai előkészítő munkát igényel – ez már folyamatban van –, mégpedig a vizsgálati protokollok kidolgozása. Itt a protokoll alatt értjük egyszer az eljárási rendet, amit mindenütt alkalmazni kell – tehát hogy hogyan történik a vizsgálat kezdeményezése, a javaslattétel, a kiértékelés. A vizsgálatnál kapcsolatban a vizsgálat végzésének apropóján, ezen belül kiemelten a diagnosztikai protokollt, ami arra hivatott, hogy meghatározza, melyek azok az alapvizsgálatok, amelyeket minden esetben el kell végezni, ezeket milyen eszközökkel – sztenderdizált, élő eszközökkel – és milyen szakképesítéssel rendelkező szakember végezheti. És a vizsgálat megállapítása alapján a fejlesztő eljárásokra vonatkozó javaslattétel hogyan történik.

Ez a munka folyamatban van. Terveink szerint szeptemberre készülne el a már többször bejelentett, teljesen új szakszolgálati rendelet – önként előtt is ismert, hogy képzési kötelezettség már évek óta nincs, tehát a jogszabály címe sem jó. Ez a rövid módosító javaslat az előbb felsoroltak közül azokat az elemeket tartalmazza, amelyek elsősorban az összeférhetlenségi szabályokat erősítik meg. Ezt szolgálja annak előírása, hogy a szakértői és rehabilitációs bizottság nem jelölhet ki olyan intézményt a gyermek-tanuló ellátására, amellyel a vizsgálatot végzők közül bárki foglalkoztatási jogviszonyban van. Ez az egyik lényeges eleme. Az összeférhetlenségi szabályok ellenőrzését az Oktatási Hivatal hatáskörébe helyezi a tervezet.

(Megérkezik Brassói Sándor.)

A vizsgálatokkal kapcsolatban egyértelműen intézkedik továbbá arról, hogy ha a nevelési-oktatási intézmény – tehát nem a szülő – úgy ítéli meg, hogy kezdeményezni szeretné a gyermek vizsgálatát, akkor először mindenképpen a nevelési tanácsadóhoz kell a gyermeket és a szülőt irányítani, előbb a nevelési tanácsadóval kell felvenni a kapcsolatot, nem egyből a szakértői és rehabilitációs bizottsággal. Nem mondhatom, hogy ez jellemző, de nagyon sok esetben előfordul. Ez indokolatlanul terheli részben a bizottságokat is, másrészt a szülő szempontjából is nehezebb elfogadni, sokkal több kételyt és kérdést vethet fel. Az egymásra épített eljárási rendtől azt is várjuk, hogy valóban csak indokolt esetben kerüljön sor arra, hogy szakértői bizottsági vizsgálatot kezdeményezzenek.

(Megérkezik Bajzák Erzsébet.)

Az asztalunkra került egy adag szakértői vizsgálati javaslat, aminek mindezek indokoltságát szeretném alátámasztani. Ebből fel fogok most olvasni egy nagyon rövid részletet. Ez egy olyan vizsgálati javaslat, amit egy először első évfolyamra járó gyermek tanító nénije írt le februárban, akkor küldte be ugyanis a vizsgálati kérelmet, tehát öt hónap iskoláztatás után. A kérelemben szerepel, hogy a gyermek szemüveges, de a félév során alig hordta a szemüvegét. A vizsgálat kérésének indokolása szerint megerősítő vizsgálatot kér abban, hogy a lemaradást a szemüveg hiánya okozza vagy valami más. Néhány meglátás, észrevétel: bonyolultabb formákat nem képes lemásolni, vonalvezetése nem megfelelő, az összeadás-kivonás műveleteket nem tudja elvégezni, a relációs jeleket nem alkalmazza biztonságosan. Mondom: első évfolyamos gyermek! Azt hiszem, ezek miatt mindenképpen azt szeretnék, hogy a szakmai segítségnyújtás helybe menjen. A jogi szabályozására meg azért van szükség, mert a szakértői és rehabilitációs bizottságoktól már régen kérjük, hogy indokolatlanul ne keltsünk pánikot a családban, a szülőben, így az ilyen jellegű vizsgálati kérelmeket visszaküldik az intézménynek, azt javasoljuk mi is, hogy ne fogadják el.

Ez az oka annak, hogy a rendelet egyértelműen kimondja, csak akkor kezdeményezheti az óvoda és az iskola, ha már legalább hat hónapig a nevelési tanácsadó közreműködésével nem sikerült a felmerült problémára helyben pedagógiai megoldást találni.

Ami még a jelen rendelet része, hogy a nevelési tanácsadást ellátó intézmény vezetésére meghatározott képesítések körét bővíti. Ismert önök előtt, eddig is úgy volt a szabályozás, hogy ha az első körben pszichológusi vagy gyermekpszichiáteri szakképesítéssel rendelkező pályázó ne volt, a második körben már gyógypedagógus részére is kiírható volt a pályázat. Egy intézmény vezetéséhez szükséges képesítést nem határozhat meg az, hogy milyen szervezeti egységben működik – a többcélú intézményeknél eddig is lehetőség volt rá. Gyakorlatilag ezt a helyzetet rendezte a módosítás azzal, hogy meghatározza a pszichológust, a pszichiátert és a gyógypedagógust is. Ezzel egy szélesebb mozgásteret a fenntartóknak: attól függően, hogy milyen szervezeti keretben, hogyan működik az intézmény, írja ki a vezetői állásra vonatkozó pályázatot. Nem tartom titokban, hogy ezt ott, ahol a nevelési tanácsadót pszichológus vezeti, nem fogadták egyértelműen pozitívan. Tudjuk, hogy míg a vidék részéről egyértelmű a támogatottsága, a főváros részéről nem, de többségében azért a rendelet támogattságáról érkeztek visszajelzések.

A társadalmi és civil egyeztetésről szólnék néhány mondatot még. Ez a rendeletmódosítás néhány elemét jelenti azoknak a szakmai koncepcióban leírt fejlesztési elképzeléseknek, amelyeket egy nagyon széles körű társadalmi egyeztetésre bocsátottunk, és a honlapon is megtalálható, a pedagógiai szakszolgáltatokról szóló miniszteri rendelet elkészítését megalapozó döntési pontokról. Ennek az anyagnak egyes elemei kerültek be, és, mint említettem, egyetértés fogadta.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megkérem a szakmai oldalt, hogy véleményezze a napirendi pontot.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Elnök úr, ugye, jól értem: a kérdések és megjegyzések ugyanabban a körben?

ELNÖK: Igen, és még egy kört utána, hogy kapjunk választ.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Előzetesen már másfél kérdésünkre választ is kaptunk az előterjesztőtől – köszönjük.

A féllal kezdem... A szakmai oldal nem először kezdi a megszólalását egy-egy anyag kapcsán: az iránt érdeklődünk, hogy az adott civil szervezetekkel megtörténtek-e az egyeztetések. Erre most hallottunk egy utalást. Leginkább és konkrétan az adott pedagógus szakmai szervezetekre gondoltam, nyilván több ilyen van, a MAGYE-től kezdve a nevelési tanácsadók szervezetéig. Tehát ezekkel a szervezetekkel is volt egyeztetés a jogszabály tervezetéről, ugye?

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Huszonhat szakmai szervezettel, a Pozitív Egyesülettől kezdve mindenkivel, aki a témában érintett.

ELNÖK: A szülői szervezetekkel is.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Köszönöm, ez azért nagyon fontos a szakmai oldal számára, mert itt olyan kérdésekről beszélünk, amelyek sajátos szakmai tudást és tájékozottságot igényelnek. Természetesen az oldal tagjai is igyekeznek az adott anyagban elmélyülni, de a mi elmélyülésünk

nyilván nem hasonlítható az adott szakemberek és az ő szervezeteik szakmai tudásához és elmélyüléséhez.

A 2. §-sal kapcsolatban amit kérdeztünk volna, arra már választ is kaptunk. Ez az, amit így föl sem teszünk.

Maradt viszont egy kérdésünk a 3. §-t illetően. Erre mondta az előadó, hogy összeférhetlenség miatt született ez a módosító javaslat. A kérdésünk az, hogy nem lehet-e ebből a gyakorlatban gond a megvalósítás során? Mi van akkor, hogyha egy-egy szakterületen például egyetlen intézmény van? Akkor megvalósítható-e az itt leírt szándék? Ismereteim szerint vannak olyan területek, ahol egy intézmény van, de ha kevés intézmény van, még akkor is kérdéses, akár azok földrajzi elhelyezkedése miatt, hogy tényleges választási lehetőség minden esetben rendelkezésre áll-e. Tehát azt gondoljuk, függetlenül a vélt vagy valós összeférhetlenségtől - ebbe most én nem mennék bele, de van, aki ebben sem bizonyos, hogy ebben az esetben fennállhat-e ténylegesen az összeférhetlenség problémája. Az azonban bizonyosnak tűnik számunkra, hogy ebből a gyakorlatban mintha gondok lehetnének, amennyiben a szövegezés ez marad.

A 6. §-sal kapcsolatban csupán egy részkérdésünk van. Kikerül a korábbi jogszabályi közegből „az iskolai felkészítő foglalkozásokon való részvétel” kitétel. Ez a 6. § (1) pontjában a korábbi felsorolásban benne volt, most kimarad. Mi ennek a szakmai magyarázata? Mert nyilván van ennek egy ésszerű, logikus magyarázata, csak mi erre nem jöttünk rá.

Gyakorlatilag ezek az apró kérdéseink, illetve megjegyzéseink. A jogszabály egyéb javaslatait úgy látjuk, hogy azoknak megvan a maguk célja és értelme, és egyébként ezekkel egyet is tudunk érteni.

Köszönöm.

ELNÖK: A szakmai oldal befejezte?

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Igen, köszönjük.

ELNÖK: A szakszervezeti oldal kíván hozzászólni?

MENYHÁRT PÁL: Egy rövid kis gondolatot. Igazából úgy látjuk, hogy a törvény a profizmus, a szakszerűség felé mozdul el. Bár nem ebben a törvényben kellene szabályozni, de jeleznénk, hogy egyre nagyobb feladat és felelősség hárul az iskolákra. Nálunk például félállásos gyermekvédelmi és félállásos pszichológus van, és próbálunk fejlesztő pedagógust és egyéb szakembereket kihajtani, akik szakszerűen tudják kezelni a dolgot. Nemcsak arról van szó, hogy a szülő elviszi a rehabilitációs bizottságba, hanem hogy ezeknek a gyerekeknek az együttgondozása, a fejlesztése történjék az iskolában. Ehhez viszont feltétlenül kellene a főállású gyermek- és ifjúságvédelmi felelős. Én már többször kértem, hogy ne az iskola saját költségvetéséből oldja meg – hogy ha én akarok, és elveszem a másik pedagógustól, megtehetem -, hanem ez legyen állami költségvetésből, ha csak félállásos is. A szakképző iskolákban, a térségi integrált szakképző központoknál lehet egy-két vagy nyolc-kilenc iskolának egy pszichológusa, egy ifjúságvédelmi. Az általános iskolákat nem ismerem, azt nem tudom, ott hogyan lehetne, és a gimnáziumokban sem. De a legtöbb hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű gyermek a szakiskolákban van. Csak ennyi a törvény hivatásáról, az emberi oldaláról.

ELNÖK: Szeretnék hozzászólni, és addig a levezető elnöki szerepemet átadnám Novák János úrnak.

(Az ülés vezetését Novák János veszi át.)

KESZEI SÁNDOR: Mint a szülői oldal szóvivője szeretnék hozzászólni a napirendi ponthoz.

Ez nagyon fontos jogszabály, és kapcsolódik hozzá a közoktatási törvény rendelkezése, a legújabb törvény legújabb módosításának egyik passzusa, ami azt mondja ki, hogy a nevelőtestület javaslatára a szülő köteles elvinni a gyereket a nevelési tanácsadóba és az iskolapszichológushoz. Itt sajátos nevelési igényű gyerekekről beszélünk. Az a kérdésem, mikor lesz sajátos nevelési igényű az a gyerek? Ha annak nyilvánítja a bizottság, a nevelési tanácsadó vagy az iskolapszichológus? Illetve ki fogja annak nyilvánítani?

(Megérkezik Nádor Rudolfné dr.)

Mi úgy érezzük, hogy az iskolai erőszaknak, az iskolai feszültségnek egyik okozója, hogy nem tudjuk ezeket a gyerekeket besorolni: mikor beilleszkedési zavar, mikor magatartási. Ha magatartási zavar - ha összeverekedik folyamatosan -, meg kell állapítani, hogy beilleszkedési zavara van. Akkor kötelezzük, hogy menjen el a nevelési tanácsadóba, kötelezzük a szülőt, hogy vigye el a gyereket? Vagy hogyan történik ez? Én most itt úgy beszélek, mint laikus felhasználó, mint szülő. Hihetetlenül sok panasz érkezik be hozzánk a nevelési tanácsadókkal kapcsolatban, a nevelési tanácsadó és az iskola kapcsolatát illetően, amit most a rendelet próbál egy kicsit rendezni. Minden második panasz arról szól, hogy ha a gyerekkel valami probléma van, elküldjük a nevelési tanácsadóba, vagy fordítva: a gyerek elmegy, és felmenteti magát a foglalkozások alól. Ez is előfordul. Tehát ezt panaszolják a szülők, elsősorban az óvodánál. Ott kezdődik a panaszok sora, amikor elküldik a gyereket nevelési tanácsadóba, ahol megállapítják, hogy hiperaktív, felírnak neki egy gyógyszert, és utána megy a gyógyszeres kezelés. Egy egész életre tönkre lehet tenni így egy gyereket. Mi a garancia arra, hogy ezek a szakvélemények hitelesek, szakmailag megalapozottak? Milyen jogosítványaink vannak, hogy ha nem értünk egyet a szakvéleménnyel, akkor fellebbezés vagy... Nem tudom, benne volt-e a régi rendeletbe.

De vannak skrupulusaink a nevelési tanácsadóval és a rehabilitációs bizottsággal szemben. Itt nekünk garanciák kellene.

A másik ilyen kérdésünk, hogy ha a szülő dönt, hogy viszi a gyereket, ki fizeti az útiköltséget? A közoktatási törvény szerint a nevelőtestület bármikor utasíthatja a szülőt, hogy vigye a gyereket a nevelési tanácsadóba. Nem tudom, milyen alapon, és a keresetkiegészítéssel mi van. Nem a már eldöntött, amit a közoktatási törvény is mond, hanem amikor még nincs eldöntve. Ráadásul a jegyző szankcionálhatja, ha nem viszi el a szülő. Ez nyilván büntetés.

Az integrációval kapcsolatban egyre több olyan gyerek fog bekerülni olyan iskolába, ahol nem tudja megállni a helyét, vagy másként viselkedik, és sorozatban fogják őket a nevelési tanácsadóba küldeni - hiszen erre törvényi felhatalmazás van. Márpedig akkor, ha küldik, ki kell fizetni nekik az útiköltséget és a keresetkiesést, akármikor. Nem, amikor már eldöntött, hogy indokolt volt.

A másik kérdésem, hogy a szülő kényszerítheti-e a gyereket, hogy elmenjen vele a nevelési tanácsadóba? Mit csináljon, hogyha a tizenhat éves gyerek nem megy el, és azt mondja, neki most nincs kedve?

A másik, hogy mi van a nagykorú gyerekekkel, akik már kiestek a szülői fennhatóság alól. Őket hogyan kötelezzük? Sehol nincs benne. Mindig a szülőről beszélünk, a szülő pedig a

gyermekért csak 18 éves koráig felelős, a tankötelezettség végéig. És utána, ha már nagykorú? Sehol nem szerepel, hogy ki viszi el a nagykorú gyereket ezekre? Most 18 év a tankötelezettség. Eddig 16 éves korra kiselejteztük azokat a gyerekeket, akik renitensek voltak, az iskola egyszerűen fölmondott nekik...

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Bocsánat, elnök úr! Ügyrendi javaslatom van. Kérem, hogy a „kiselejteztük” szótól tartózkodjunk. Illetve a szakmai oldal kéri.

KESZEI SÁNDOR: Visszavonom. Utasíts rendre!

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Nem. Nekem egy ügyrendi kérésem volt.

KESZEI SÁNDOR: Ő meg rendre utasíthat. Köszönöm szépen, és visszavonom a „kiselejtezés”-t. Eltávolítják a gyerekeket az iskolából, indokolatlanul, a 16. születésnapján. Most már nem tudjuk megcsinálni, mert sikerült egy olyan rendeletet hozni. Ez az eddigi lemorzsolódás igazi alapja. Akik itt vannak a Közoktatás-politikai Tanácsban, körülbelül tudják, hogy mi a szülőket és a tanulókat képviseljük, ami teljesen más aspektus, mint az önké, és nyilván más kifejezéseket is használunk. De azért próbálom betartani az udvariasság szabályait.

Tehát erre kérek választ, a nagykorú tanuló esetére.

A másik, ami itt van, hogy behívja a szülőt. Ki hívja be? Ilyen jogosítvány van? Most került be a közoktatási törvénybe, ami eddig nem volt, hogy a szülő igénybe veheti a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat. Ez egy kamu! Eddig nem vehettük igénybe. Ha elmentünk, és fogadott, akkor fogadott, ha nem, nem. Most a szülőnek joga igénybe venni a pedagógiai szakmai szolgáltatásokat, köztük a nevelési tanácsadót. De a szülőt berendelni? Milyen alapon? Mi ennek a jogi háttere, és milyen következményei vannak ennek a berendelésnek? Ha a szülő nem tudja teljesíteni, milyen szankciók vannak? Ezt nem látom sehol: sem a rendeletben, sem a törvényben.

A másik ilyen fontos dolog a mentesítés. Most nem akarok beszélni a mentesítések jogosságáról, elfogadásáról, hiszen a mentesítéshez nem köteles a tanuló nevelési tanácsadóba menni, más papírokkal is - például a nyelvi készségét - tudja igazolni.

A másik: ezeknek a szolgáltatóknak a nyitva tartási ideje. Például nyáron miért zárnak be a szakmai szolgáltatók? Miért küldik el szabadságra a dolgozóikat? A szülők többsége esetleg nyáron tudna a gyerekekkel foglalkozni, amikor jobban ráér: kiveszi a szabadságát, és elviszi a gyerekét.

Pillanatnyilag ennyit kívántam kérdezni, ha megkapom a választ, esetleg...

Jelenlegi formájában sem ezt a rendeletet, sem az eredeti rendeletet a szülői oldal nem támogatja. Köszönöm szépen a szót.

ELNÖK: Megadom a szót a kisebbségi oldalnak.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Kérdésem lenne. A 2. és a 6. § összefüggésében arra szeretnék rákérdezni, hogy a tankötelezettség teljesítésében az oktatási intézménynek, a gyámhatóságnak, a családvédelmi intézménynek javaslattételi jogot határoz meg, a szülő kérheti. Miután ez nem egészségügyi ellátás, a kérdés, hogy a szülő adott esetben - miután a gyerek fejlesztéséről, korai fejlesztéséről van szó, ami egyértelműen a gyerek érdekét szolgálja - mennyiben kötelezhető. Csatlakozom a szülői oldal aggályaihoz: mennyiben kötelezhető a szülő

arra, hogy ezeknek a vizsgálatoknak alávesse a gyereket? Mert ebből ez nem derül ki, csak javaslattételről van szó, illetve hogy kérheti. Ebben az esetben mennyiben szankcionálható ez? Egyértelmű, hogy az egészségügyi esetekben átveheti a gyámhatóság a család, a szülő jogát. Ebben az esetben, ahol fejlesztésről, a gyerek érdekét szolgáló korai fejlesztésről van szó, mennyire egyértelműen csak a szülő hatáskörébe van utalva?

Köszönöm szépen.

ELNÖK: A nem állami, nem önkormányzati iskolafenntartóknak adom meg a szót.

BAJZÁK ERZSÉBET: Köszönöm szépen, az én kérdéseim már mind elhangzottak az előzőekben.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az önkormányzatoké a szó.

NÁDOR RUDOLFNÉ DR.: Tulajdonképpen csak a szülők és a sajátos intézmények kapcsolata a kérdés itt is. Tisztázandó fogalmakról van szó, erről én is így értesültem az elmúlt napokban, hogy valóban vannak tisztázatlan kérdések ebben a körben.

A másik, hogy itt jelentkezik a kérdés: milyen a szülői ház kapcsolata az intézményekkel egyébként. Egy hiátust kellene pótolni azzal, hogy a családlátogatási kérdést erőltetni kellene, mert minden bajnak, illetve ha nem is mindnek, de sok bajnak oka a szülői és a pedagógustársadalom, valamint a rehabilitációs intézmény és minden egyéb intézmény kapcsolata. Nem tisztázott ez sem. Néha egymásnak feszülnek, mindenképpen rendezni kellene, de mindegyik félnek lépnie kellene. Nem elég, hogy szembefordulunk a másikkal, hanem meg kell tenni az első lépéseket a kapcsolatfelvétel érdekében.

KESZEI SÁNDOR: Támogatom!

ELNÖK: Az országos diákszervezetek részéről továbbra sincs jelen senki. Megadom a szót az előterjesztőnek, ha reagálni kíván a feltett kérdésekre.

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Természetesen. Sorban haladnék, ahogy a kérdések elhangzottak.

Miklósi úrnak az összeférhetetlenséggel kapcsolatban felvetett gondolataira válaszolva mondom, hogy itt a szakértői és rehabilitációs bizottság egy önálló intézmény. Én sem tudom konkrétumokkal alátámasztani, sem megcáfolni azokat a gyakran előkerülő vélt vagy valós ellentéteket, bejelentéseket, amelyek többek közt azt is tartalmazzák, hogy egyes szakértői bizottságok azért nyilvánítják sajátos nevelési igényűvé elsősorban a hátrányos helyzetű körbe sorolt gyermekeket, mert a bizottság tagjai másodállásban ott végzik a fejlesztést. Ilyennel valamennyien találkoztunk. Itt ennek a jogszabályi egyértelműsítéséről van szó. Gondolom, hogy ön arra is utalt, hogy ma a bizottságok egy része - de már csak egy kis része -, aki közös igazgatású intézmény részeként működik, tehát óvoda, általános iskola, diákotthon és szakértői és rehabilitációs bizottság. A legtöbbjük már elszakadt. Most hallottuk Keszei úrtól, hogy a törvény is foglalkozik ezzel, tehát most már nem lesz lehetőség arra, hogy olyan közös igazgatású intézményben szervezettel és szakmailag önálló intézményegység legyen a szakértői bizottság, ahol óvodai nevelés, iskolai oktatás is folyik. Ez is egy lépés annak a - szintén vélt vagy valós - ténynek a megszüntetésére, hogy azt mondja az igazgató az ő beosztottjaként bizottságot vezető

kollégának, hogy nem létezik, hogy még két elsőst nem találtok ide, hogy tudjunk még egy osztályt indítani. Itt az összeférhetetlenség csak erre vonatkozik. Ha a kapacitása és az ideje engedi, mint mindenkinek, lehetősége van arra, hogy egyéb keretben valahol fejlesztést vállaljon az, akinek a munkahelye a szakértői és rehabilitációs bizottság, de ezt ne ott tegye, ne azzal a gyermekkel, akiről ő állapította meg, hogy mit kell tenni, és akiről egy év múlva felülvizsgálat során meg fogja állapítani, hogy jó volt a fejlesztés, mert eredményes volt.

Az összeférhetetlenség csak erre vonatkozik, és nem gondoljuk, hogy ez a rendszer működését zavarná.

A 6. §-nál az iskolai fejlesztő foglalkozás miért került ki? Azért, mert a közoktatási törvényből és valamennyi kapcsolódó jogszabályból ebben a formában kikerült. Az iskolára történő felkészítés az óvodai nevelés keretében történik, tehát ez csak egy nagyon régen benne maradt, ma már nem ebben a formában használt kifejezés.

A főállású gyermek- és ifjúságvédelmi felelős, meg az egyéb, nem csak kizárólagosan a sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásához kapcsolódó kérdések kezelése ennek a módosításnak nem területe és nem célja. Nyilván elsősorban az iskolai agresszió kezeléséhez és eyebekhez kapcsolódóan lehetőség adódik majd ennek a kérdésnek a körüljárására.

Ki dönti el, hogy sajátos nevelési igényű a gyermek vagy a tanuló? A szakértői és rehabilitációs bizottság vizsgálata.

KESZEI SÁNDOR: Ki kezdeményezi?

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Hogy mikor lesz - én így írtam fel, lehet, hogy tévedtem. Hogy mikor lesz sajátos nevelési igényű a gyermek? Akkor, amikor a szakértői bizottság ezt megállapítja.

Hogy ki kezdeményezheti a vizsgálatot? Ebben nincs változás: mind a közoktatási törvény, mind a hatályos jogszabály nagyon régen egy állandóságot képvisel: az óvoda, az iskola, a családvédelmi intézmény kezdeményezheti a vizsgálatot. Hogyha a szülőt az intézmény nem tudja meggyőzni, akkor a jogszabályok lehetőséget adnak rá, sőt, kötelezik is az intézményeket, hogy ha ők indokoltnak látják az ellátásba való bevonását, de a szülő ezzel nem ért egyet, a gyermek lakóhelye szerinti önkormányzathoz kell fordulniuk azzal, hogy ez és ez a javaslat, a szülő nem fogadta el, és ekkor államigazgatási útra kerül. A jegyző határozatban kötelezi a szülőt a részvételre. Amennyiben ennek nem tesz eleget, a szabálysértésre vonatkozó jogszabályok szerint - és mielőtt megkérdezné, ennek az alapja az, hogy az alkotmányban rögzített a gyermek mindenkinek felett álló joga. Ha egyszerűsíteni akarom, azt is mondhatom, hogy gyermekvédelmi intézkedésnek is tekinthető, hogyha a gyerek nem lát, a megfelelő szemészeti kezelést nem kapja meg, kötelezhető a vizsgálatra.

Egy dologra mindenképpen szeretnék még reagálni, nehogy bárki ne a helyzetnek megfelelő információt rögzítse. Az értékesítés-minősítés alóli mentesítések érdekében bármilyen papírral mehet ugyan az igazgatójához a tanuló és a szülő, csak az igazgató ezt nem tudja elfogadni, mert egyértelműen rendelkezik a közoktatási törvény arról, hogy kizárólag a nevelési tanácsadónak és a szakértői és rehabilitációs bizottságnak van felhatalmazása olyan, az iskola által elfogadható javaslatot kiadni, amely az értékelés-minősítés alóli mentesítésre irányul. Tudjuk, hogy az értékelés-minősítés alóli mentesítés nem azt jelenti, hogy nem kell tanulnia azt a tantárgyat - hiszen senkinek nincs joga, hogy bármely gyereket bármely műveltségterületől megfosson a tudás lehetőségétől -, azt jelenti, hogy rá nem vonatkozik az iskolai pedagógiai programjában a továbblépéshez meghatározott követelmények teljesítésének kötelezettsége,

hanem egyéni fejlesztési terv alapján, az ő haladási ütemének megfelelően kap támogatást. Itt nem a szakemberek kompetenciájának a megkérdőjelezéséről van szó - ezt szeretném hangsúlyozni. Ha van egy szakember, egy kiváló diagnoszta, de nem annak az intézménynek a nevében végzi el a vizsgálatot, amely a szakvélemény kiadására jogosult, az nem fogadható el. Az adóbevallásomat hiába nyújtom be a szomszédba, mert ott valakinek ez a hobbija, attól az még nem kerül elfogadásra, oda kell benyújtani, ahová kell. Itt bizonyos hatáskörök bizonyos intézményekhez rendeltettek.

Azt hiszem, hogy mindenre megkíséreltem válaszolni, ha nem, elnézést kérek.

KESZEI SÁNDOR: Az utazási költségeket ki fizeti?

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: A nevelési tanácsadó igénybevételével kapcsolatos utazási költségek térítésére jelenleg nincs rendelkezés. Általában a szakértői bizottság első vizsgálatára a gyermekek az iskolaorvos javaslatával mennek el. Az elmúlt időszak intézkedései egyébként nagy hangsúlyt helyeznek arra, hogy a nevelési tanácsadó szakemberei menjenek a helyszínre, ne kelljen utazni. De nincs térítési kötelezettség.

A nevelési tanácsadó semmilyen gyógyszert nem ír fel, még akkor sem, hogyha ott dolgozik pszichiáter. Ha olyan súlyosnak tartja az állapotot, akkor a szakrendelésre irányítja. Ez is fontos.

ELNÖK: Köszönjük a megjegyzést, a hozzászólást. Kíván-e valaki még szólni? Parancsolj!

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Köszönöm szépen. A szakmai oldal úgy érzi, egy kérdésünk még mindig nyitott: a 3. §-ra vonatkozó kérdés. Mi arra kérdeztünk, hogy az adott megszövegezés alapján lehetséges-e, hogy egy így nem megvalósítható - illetve ha így valósítanák meg, abból probléma lenne. Olyan esetekre gondolunk, amikor csak egy intézmény van az országban, vagy csak néhány intézmény, és a gyerek vagy csak egy helyre tud menni az egész országban, vagy a régiójából csak egy helyre - például az autistáknál, hogy csak egyet mondjak, úgy tudom, így van. De van más olyan terület is.

Ha így marad a megszövegezés, így megvalósítható-e? Mi úgy láttuk, ez nem biztos, hogy így van. Ha jól láttuk, érdemes lenne finomítani a szövegen, ezt figyelembe véve. A mi javaslatunk kimondottan erre vonatkozott. Köszönöm.

ELNÖK: Szakszervezeti oldal?

KERPEN GÁBOR: Bár az előterjesztő mondta, hogy ez nem feltétlenül kapcsolódik ide, de azt gondolom, fontos, mivel szóba került.

Az egyik, hogy a szakszervezeti oldal nevében arra kérem a szülői oldalt, hogy ne csak udvarias legyen, hanem tényszerű is: a pedagógusok túlnyomó többsége nem kívánja a tankötelezettség kitöltése után a gyereket semmilyen módon eltávolítani az iskolából, hanem együtt akar működni a gyerekekkel és a szülőkkel.

A szülőkkel való együttműködés viszont kétoldalú. Az iskola mindig elérhető a szülő számára, a szülő viszont nem mindig elérhető az iskola számára. Ezért lenne nagyon fontos, amit a szakszervezeti oldal korábban kért, hogy minden közoktatási intézményben legyen gyermek- és

ifjúságvédelmi felelős, kötelező módon. A közoktatási törvényre tartozik, csak ezt ezzel kapcsolatban el kell mondani, hiszen ez a téma van napirenden.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadom a szót Keszei Sándornak.

KESZEI SÁNDOR: Egyetértek a szakszervezeti oldallal. Természetes, hogy a szülők bevonása lenne az igazi megoldás. De az iskolák nem nagyon akarják, hogy a szülők bemenjenek az iskolába. *(Felzúdulás.)* Ez tény. Mondom a másik oldalt is! A szülők pedig nemigen akarnak bemenni az iskolába. Ha ez igaz lenne, akkor nem lennének az iskolakapuk bezárva, hanem be tudna menni a szülő. Biztonsági okokra hivatkozva az iskolák kilencven százaléka bezárja a kapuját, és évente két alkalom - mint szülői értekezlet - nem kapcsolattartás a szülőkkel. Csak válaszoltam a szakszervezeti oldalnak.

Természetesen a mi feladatunk - és ezért dolgozunk tíz éve -, hogy a szülők bemenjenek az iskolába. Bemenjenek, igénybe vegyék, hiszen a szülő joga, amit szülői feladatnak is tekintünk, hogy igénybe vegye, a gyerek neveléséhez tanácsot és segítséget kérjen az iskolától. Az iskolában negyven-ötven pedagógus, magasan képzett neveléstudományi szakember van, akitől szeretnének nevelési tanácsokat kérni, de nem tudnak bemenni az iskolába. Két szülői értekezlet nem elég erre. És akkor mit csinálnak? Elküldik egy másik szervhez, ahol nem is biztos, hogy olyan képességű és olyan mennyiségű neveléstudományi szakember van, aki kezelni tudná ezeket a gyerekeket. Miért nem mehet be a szülő, hogy a gyerek neveléséhez tanácsot és segítséget kérjen? Hol látok én olyan iskolát - mert azért egypár iskolával kapcsolatban vagyunk -, ahol felajánlják, jöjjön be, és a gyerek neveléséhez segítséget, tanácsot kaphat? Természetesen ezt csak öt óra után lehetne csinálni, amikor a szülő végez a munkahelyén, és nem szabadságot kell kivennie ezért.

Valóban igaza van a szakszervezetnek: nem működik. A szülők inkább ludasak ebben a kérdésben, ezt fel is vállaljuk, és megfelelő intézkedéseket teszünk. De ennek a rendelkezések a szabályait és a közoktatási törvény jelenlegi módosításának a következményeit nem vállaljuk, eszköz hiányában. Nem tudjuk elfogadni azt, hogy a nevelőtestület úgy dönt, hogy a gyerek menjen nevelési tanácsadóba, csak akkor, ha megfelelő garanciákat kapunk, például a döntéssel szemben. Például nincs a döntéssel szemben jogorvoslati lehetőség.

NAGY GYÖNGYI MÁRIA: Van!

KESZEI SÁNDOR: Akkor azt majd kérem utána, mert hiányzik az előterjesztésből, amit a parlamentnek küldtünk.

Tehát amire nem kaptam választ:

Tehát az, hogy a gyereket hogy csináljuk - most az iskolai erőszakról beszélünk természetesen... *(Zaj.)* Ez függ össze! A nevelési tanácsadóhoz küldjük a gyerekeket, a nevelési tanácsadóhoz küldjük a szülőket, és vannak aggályaink, hogy a jegyző hogy fogja szankcionálni. A szabálysértési eljárásról szóló törvényben nincs ilyen, hogyha van, akkor kérem szépen.

És mi van, hogyha egy halmozottan hátrányos helyzetű gyerek szülőjét megbüntetjük 50 ezer forintra? Mi történik akkor?

És mi van, ha esze ágában sincs elmenni. Erre se kaptam választ, hogy a szülő hogy kötelezheti a saját kiskorú gyermekét - a 16-18 évest -, hogy elmenjen vele. És ha nem megy el a gyerek, akkor a szülő felelős érte? Akkor ezt írjuk le! *(Zaj, közbeszólások.)* Ez nem így van. Nincs semmi rögzítve! Hány gyerek esett ki 16 éves korában? Megmondom: évente ötezer!

Nehogy azt mondjuk, hogy ez nem szám! Itt van nálam az anyag: évente ötezer gyerek morzsolódott le. Éveken keresztül a Statisztikai Hivatallal és más szervekkel megállapítottuk, hogy ennyi gyerek esett ki a rendszerből. A lemorzsolódás oka a 16 éves életkor elérése volt. Ne mondja nekem senki, hogy ez nem így volt, mert le van írva. A 16 éves kor volt az ok, most meg a 18 éves kor lesz.

Nekem tehát problémáim vannak az egész rendelettel, mert ez az egészséges gyerekekről nem beszél. Én azt gondolom, hogy egészséges a gyermek, erre az iskola elküldi, hogy magatartási zavara van, és ezt meg fogják állapítani. Valaki meg fogja állapítani. Ne tessék már mondani, hogy ehhez nekem nincs megfelelő eszköz a kezemben, hogy ezt megakadályozzam, és fel tudjak lépni ellene! Nem beszélve a költségekről!

Egy fontos rész, ami miatt nem szavazzuk meg például, hogy a nevelési tanácsadóba való utazás... Akkor írjuk le, hogy a nevelési tanácsadó köteles kimenni az iskolába! Az iskolapszichológust úgy nevezzük, hogy iskolapszichológus, akkor legyen iskolai nevelési tanácsadó! Tartozzon az iskola-egészségügyi szolgálathoz akár, de ilyen nincsen!

Beszélünk az integrációról, akár tetszik, akár nem. Az iskolai erőszak és az integráció is ide tartozik, amit mondok. Integráljuk a gyerekeket, akik nem tudják elviselni azt az iskolai fegyelmet, iskolai ritmust, amit éppen az az iskola követel, és utána elküldjük őket a nevelési tanácsadóba! Ez nem fog működni! Egymás ellen hangoljuk a gyerekeket, a szülőket és az iskolát. Nekem ez az álláspontom a jelenlegi rendelkezésekkel szemben.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Az országos kisebbségi önkormányzatok?

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Elnézést, hogy egymás dolgaira reagálunk, de szeretném elmondani, hogy az iskolák többsége jelenleg nagyon rendezett, nagyon szabályozott körülmények között működik, és megfelelően kidolgozott a szülői házzal való kapcsolat. Pontosan ebbe a rendezettségbe, illetve szabályozottságba zavarba be, hogyha az iskola úgymond teljesen nyitott lenne, hiszen az iskolában tanítás folyik, másrészt pedig vannak fogadóórái a tanároknak, igazgatónak, megfelelő fórumok, különböző szervezetek, amiken keresztül ezt meg lehet tenni. Én úgy gondolom, hogy az iskola betartja a jogszabályokat - és nekünk erről kell beszélünk, mert abban a pillanatban, amikor az iskola nem tartja be, az egy más kategória. Amiről most Sándor beszél, azok a renitensek, akik a jog kategóriájába tartoznak. A jelenlegi jogszabályok szerint biztosítva van az iskolának a teljes, normális működése és a kapcsolattartás a szülőkkel. Valóban vannak szakmailag nem éppen a helyzet magaslatán álló pedagógusok, vezetők, de ugyanez vonatkozik a szülőkre is. Szeretném hangsúlyozni, hogy itt a jogi kategóriákat és az emberi kategóriákat nem szabad összekeverni. A jogi kategóriában valóban megszűnik a szülő felügyelete a gyermek fölött. Ha a „gyerek” betöltötte a 18. életévét, az ő dolgairól a szülővel én kizárólag az ő személyes engedélyével tárgyalhatok. Én tehát nem értesíthetem a szülőt az ő viselt dolgairól, mert nagykorú. A hiányzásait meg az egyéb, vele kapcsolatos eljárásokat vele beszélem meg, mint nagykorúval. Itt gyakorlatilag jogszabályokról van szó.

A másik kérdés viszont, hogy természetesen - és szeretnék a közbenső megjegyzésekre is utalni ebben a körben -, hogy a szülői felelősség nem szűnik meg 18 éves korban. A szülői felelősséget azért ne próbáljuk meg az intézmények, az iskola felé nyomni! Az megvan utána is, és már régen rossz, hogyha egy fiatalnak a 18. életéve körül robban ki ez a probléma, hogy igazából ki a felelős, és kinek van joga. Ott már nagyrészt magáért felelős.

KESZEI SÁNDOR: A közoktatási törvény rendelkezése szerint a szülő nem szólhat bele.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: A morális felelőssége megvan, nemcsak 18 éves korig, hanem még utána is nagyon sokáig. Finanziálisan is van felelőssége, mert az egyetemistát például köteles...

KESZEI SÁNDOR: Nem köteles.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Köszönöm szépen, ennyit akartam.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A szakszervezeti oldalnak adom meg a szót.

MENYHÁRT PÁL: A törvénnyel kapcsolatos és a szülői véleménnyel, amit szeretnék leszögezni. Amikor azt mondja, hogy a nevelőtestület dönt, hogy a gyereket elvigyék nevelési tanácsadóba, akkor az nem úgy működik, hogy kipézezi a gyereket, és a nevelőtestülettel együtt... Ez úgy működik, hogy van egy osztályfőnök, az osztályban tanító tanárok, pedagógusok, ifjúságvédelmis és mindenki körbe járja az ügyet, és ha tanácsolják, hogy ezt a gyereket szakértőhöz kell vinni, akkor a nevelőtestület dönt. Ez tehát így működik.

A másik: a mi iskolánk - és minden iskola - örül annak, hogy nem minden pedagógus szociálpedagógus, szociálpszichológus meg egyéb. Tanárokról van szó elsősorban, pedagógusokról. Mindenhová kell a segítség. Ezt mi, az iskola, segítségnek tekintjük. Azt az ágazatot nem is mondjuk, hogy mi tartozik ebbe.

A IX. kerület mellett van Budapesten a dzsumbuj, ahol ezer cigány lakik. Volt konkrétan 50-60 cigánygyerek az iskolában. A cigányvajdától a kerületi cigányképviselőig, az országos cigány rendőrkapitányságtól mindenkit alkalmaznom kellett ahhoz, hogy a gyerekeket megfelelően be tudjam illeszteni az iskolába. Ki volt a legnagyobb ellendrukker? A szülő.

És azzal sem értek egyet, hogy nem nyitott az iskola. Nyitott az iskola, a szülők bármikor jöhetnek. A szülő arra hivatkozik, hogy ő vállalkozásban dolgozik, és nem tud jönni, este nem tudom bemutatni az iskolát! Nyílt napokat szervezünk, ahová ezer szülőből eljön húsz. Szombatra tegyem, vasárnapra? *(Közbeszólás: Délutánra!)* Egésznapos tanítás van, reggeltől este nyolcig tanítunk. Délután ráér a pedagógus. Ne mondjuk ezt, Sanyi! Igenis, nem az a feladata a szülők közösségének, hogy a pedagógusokat és a szülőket egymás ellen uszítsa. Próbáljunk együtt létezni. Én szeretnék együttműködni a szülőkkel is, ezen törvény alapján is.

Köszönöm szépen.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Néhány korábban elhangzott megjegyzésre reagálva, általánosságban mindannyiunktól azt szeretném kérni, hogy próbáljunk nem általánosítani. Általában is törekedjünk erre, akár szülőkről, akár pedagógusokról, akár diákokról van szó. Ez az első.

A második: azt indítványozom, hogy ha bármelyik oldalnak jogszabályi ismeretekre lenne szüksége, lehetőség szerint tipikusan, egy-egy kivételtől eltekintve, ne a Közoktatás-politikai Tanács ülése legyen az a hely, ahol ezeket a hiányosságainkat pótolni akarjuk, hanem adott esetben az érintettek kérjék meg a tárcát, a tárca illetékeseit, hogy az adott jogszabályi információkat adják meg számukra. Én feltételezem, hogy ezt készségesen meg fogják tenni. És ha lehet, ezt az ülést arra használjuk, amire való, ne erre. Valamennyiünknek szól a javaslatom.

Egy következő szempont. Ezen napirend kapcsán tartózkodtunk attól, hogy olyan kérdésekről beszéljünk, amelyek a témát érintik, de jelen jogszabálytervezetet nem. Félreértés ne essék: másról is van véleményünk, és ha elkezdjük mondani, mi kellene ahhoz, hogy a hétköznapiakban ez jól megvalósítható legyen, örömmel fogjuk elmondani - zárójel: például nem ennyi fejlesztő pedagógus. De ezt nem ez a jogszabály tudja szabályozni. Ebben is valamiféle önmérsékletet javaslok magunknak a lehetőségekhez képest.

A harmadik pedig, ami a jogszabályok alapján helyi ügy az intézményben, az adott jogszabályi keretek között - volt erre utalás, például a szülővel való kapcsolattartás -, azt tekintjük helyi ügynek, és a véleményünket, akármilyen is legyen az, próbáljuk ennek megfelelően megfogalmazni, vagy ilyen keretek között tartani.

Azt gondolom, ha ezekre figyelünk, lehet, hogy még hatékonyabban tudunk működni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e még valakinek? Tessék!

NÁDOR RUDOLFNÉ DR.: Köszönöm szépen Lacinak, hogy elmondta, mert ugyanez a véleményem.

A másik, hogy pontosan leképezzük itt, ebben a grémiumban is a jelen állapotot ebben az országban. Azt figyelem, hogy micsoda egymásnak feszülések vannak.

Érdekes, hogy a kistelepüléseken ez kevésbé nyilvánul meg. Megint mi az oka ennek? Mert szorosabbak az emberi kapcsolatok. Minden azon múlik, hogy milyen az emberek között a kapcsolat, tehát a család, az iskola és mindenféle intézmény között. Nem fogjuk tudni megoldani, mert amíg a mobiltelefon fontosabb, a mobiltelefonon való beszélgetés fontosabb, mint a személyes beszélgetés - a szülőknek is mondom -, kell utazási költség, miközben a kvízzjátékokra sms-eken rengeteg pénzt költenek el az emberek. Ez szülői felelősség. A harmincéves gyermekemnek is mondom. A szülőnek holtáig felelőssége van a gyerekéért. Azért vagyunk ilyen elvadult társadalomban, mert a szülő azt hiszi, hogy már a tizenhat éves gyerek életébe nem szólhat. Az akceleráció annyira megerősödött, hogy nézem a buszon-vonaton a gyerekek viselkedését: lassanként a 17 éves gyerek irányítja az 50 éves szülőt! Én a szülőknek is mondom, Sándor, hogy a felelősség holtig tart, bizony! *(Keszei Sándor: Akkor módosítani kell a törvényt!)* Minden a családban dől el. *(Zaj, közbeszólások.)* Hallom, hogy milyen kifogásaik vannak a szülőknek: toronyóra lánccal nem kellene? *(Keszei Sándor: És a pedagógusoknak nem kellene toronyóra lánccal? Mennyi fizetésemelést akar? - Zaj.)*

Köszönöm Lacinak, hogy elmondta. *(Zaj.)*

ELNÖK: Kicsit szabadjára engedjük, de ez nagyon érzékenyen érinti a szülői oldalt. Megkérdezem Keszei Sándort, hogy kíván-e még szólni, mert szeretném visszaadni a levezető elnöki pozíciót, nekem lenne egy-két szavam még.

KESZEI SÁNDOR: Szeretném azt mondani, hogy ez a Közoktatás-politikai Tanács, és nem arra szolgál a jelenlétünk, nem azért jövünk el ide - főleg a szülői oldal, aki a munkahelyéről jön el, olyan munkahelyről, ahol elveszítjük a fizetésünket... *(Zaj.)* Azért jövünk el, hogy közoktatás-politikai szemszögből véleményezzünk egy rendelkezést. Azért, hogy megnézzük, az „a” betű oda van-e írva, az minket nem érdekel.

Itt van egy szó: behívja a szülőt. Utána, ha nem megy be, megbünteti. Erre nekünk kifogásaink vannak, hogy ez a rendelet nincs rendesen elkészítve, és jön hozzá a közoktatási

törvény, amibe nincsenek olyan garanciák beépítve, olyan események, amiket mi be tudnánk tartatni a szülőkkel.

Amiről mi beszélgettünk, és tulajdonképpen azt mondjuk, hogy az erőszakkal és az integrációval összekevertük, az egy nagyon fontos dolog. Kaptam olyan válaszokat a pedagógusoktól, az iskolaigazgatóktól, amik pontosan azt erősítik, amit mi mondunk: be kell vinni a szülőket, és a szülőket kell képezni, az ő figyelmüket kell felhívni, és a szülői felelősséget kell erősíteni. Tehát egyet mondunk, csak ennek nincs meg a jogszabályi háttere. És ahogy a kisebbségi oldalról elhangzott, vannak jó iskolák, és az iskolák többsége jogkerülő magatartással próbálja... *(Zaj, közbeszólások. - Dr. Schäffer István: Ilyet én nem mondtam!)* Ezt én mondom! Most jön a lényeg: amit a fenntartó, az önkormányzati fenntartó mulasztásának is tekinthetünk. Beszélünk mindenről, a sajtóban és mindenhol, de az önkormányzati fenntartó feladatkerülő magatartásáról, hogy bizonyos feladatokat nem kíván finanszírozni, nem. Ez bizony kihat a szülő és az iskola kapcsolatára is. Majd most fogjuk ezeket elmondani.

Nem kaptunk választ, a rendelet nem biztosítja számunkra azokat a garanciákat, amiket fölvetünk, ezért mi továbbra is fenntartjuk - megbeszéltük, három egyforma döntés -, hogy nem támogatjuk a rendelet módosítását. Akár ide tartozik, akár nem, az egy szó miatt már eleve, hogy behívja a szülőt. Köszönöm szépen.

Átveszem a levezető elnök tisztet.

(Az ülés vezetését Keszei Sándor veszi át.)

ELNÖK: Megadom a szót Novák János úrnak, a szülői oldal szakértő tagjának.

NOVÁK JÁNOS: Nem véletlen, hogy ilyen élénk vita alakult ki ezzel a napirenddel kapcsolatban. Igaz, ennek a perifériáján vannak azok a dolgok, amiket a szülői oldal feszeget, de nagyon összefüggenek ezzel. Ne sajnáljuk erre az időt, mert ezek a kérdések, amiket Keszei Sándor említett, a gyakorlatban tényleg megakadályozzák, hogy az iskolában a szülők és az iskola, a szülők és a pedagógusok között normális hang alakuljon ki. Rendkívül fontos lenne.

Szeretném megemlíteni, hogy „Az iskolák biztonságáért” bizottságban is ezekről a kérdésekről rendkívül sok időn keresztül vitatkoztunk, és az egyik leginkább neuralgikus kérdés ez ma az iskolán belül a neveléssel kapcsolatban. Az iskola természetesen jobb szülővel, mint szülő nélkül, mégis szülők nélkül működik. Rendkívül sok oka van a szülőnek, hogy nem megy be az iskolába. Az egyik oka az iskola állandó pénzkövetelése. Bármikor, ha bemegy az iskolába, olyan konfliktushelyzetek alakulnak ki, ami miatt a szülő egyszerűen nem megy be. Nemcsak az a szülő, aki otthon se neveli a gyermekét, hanem az sem, aki otthon nagyon neveli. Ezekről a kérdésekről beszélni kellene, oda kellene figyelni.

Azt a szülőt, akit az előbb támadtál, ti, pedagógusok neveltétek, és ti nevelitek a mostani gyerekeket is. Ezekből a gyerekekből is ilyen szülő lesz, ha így nevelitek őket.

NÁDOR RUDOLFNÉ DR.: Neveletlen társadalomnak neveletlen gyerekei születnek. A társadalom maga neveletlen, és vannak íratlan szabályok, amiket régen kistelepüléseken betartottak. Nem a jogszabályokat: a hagyományokat, az íratlan szabályokat. Tudta a szülő, hogy én felelek a gyermekemért, hogy én tanítom meg otthon, hogy hogy kell viselkedni társaságban, és mit nem lehet megtenni a tanáraival szemben. Ez kiveszett a társdalomból. Amikor én tanítottam, évente harmincöt gyerek családját meglátogattam, még a cigánytelepre is kimentem. Volt tekintély. *(Zaj.)*

ELNÖK: Szakszervezeti oldal!

KERPEN GÁBOR: Azt gondolom, hogy a rendelet kapcsán elég komoly neuralgikus ponthoz jutottunk el. Azt gondolom, a Közoktatás-politikai Tanács egy nagyon jó színtere lehetne egy ilyen kötetlen vitának. Szerintem azt a kérdést értük el, hogy kié a gyerek: a szülőé vagy az iskoláé?

ELNÖK: Ki neveli?

KERPEN GÁBOR: Szerintem a szülőé - de ez most mindegy, nem akarok vitát provokálni. Azt gondolom, fontos lenne a Közoktatás-politikai Tanácsnak egy ilyen kötetlen ülésén ezt megvitatni. Másrészt nagyon fontos lenne, hogyha a tárca és civil szervezetek együtt pályáznának -mivel most vannak uniós források, a HEFOP pontosan erre alkalmas, el tudná érni azt a célt -, hogy a szülők és az iskola kapcsolata megerősödjön. És nem a pedagógusok külön képzéséről van szó. Nem a szülők külön nem tudom, mijéről van szó, hanem együttes, olyan típusú akciók sorozatára lenne szükség, ami a szülők és az iskolák kapcsolatát erősítené.

ELNÖK: Erre tettem én kísérletet most a Pedagógusok Szakszervezetével egy konferencián, de ez még nem hivatalos.

Köszönöm szépen. Kíván-e még valaki hozzászólni? *(Nincs jelentkező.)*

Felkérem a Közoktatás-politikai Tanács tagjait, hogy véleményüket az alapszabály szerint foglaljuk határozatba. Aki támogatja az előterjesztést, kézfeltartással...

AMBRUS ISTVÁN: Bocsánat, mit jelent az, hogy „támogatja”?

ELNÖK: Nem tudom, hogy mit kéne...

AMBRUS ISTVÁN: Tessék, elnök úr, szövegszerű javaslatot tenni, ha határozatot fogalmazunk meg!

ELNÖK: Próbálkozom, próbálkozom! Azt mondja, hogy a döntés-előkészítő, véleményező, javaslattevő... tartozó ügyekben - vélemény, ugye - a testület álláspontját határozatban, szavazással alakítja ki. Mi az álláspont? Hogy ez a rendelet egy jó rendelet, megfelel az elvárásoknak, és ezért csak azt tudom mondani, hogy a szavazat azt jelenti, hogy támogatja.

AMBRUS ISTVÁN: Segítek. A pozitív megfogalmazás az, hogy az elhangzott vélemények alapján a rendelet megalkotását a testület támogatja. Ennek van egy másik változata, mikor azt mondom, hogy nem támogatja. Ezt tessék föltenni szavazásra!

ELNÖK: De nem a rendeletalkotást, hanem a módosítást!

AMBRUS ISTVÁN: Az is egy rendeletben történik.

ELNÖK: Jó, akkor legyen ez! Kérem, hogy aki egyetért vele, és támogatja, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)* Tartózkodott valaki? *(Nem.)* Ellene? *(I)* Ellene egy, a szülői oldal. Köszönöm szépen, rátérünk a második napirendi pontra.

Köszönjük az előadónak a közreműködést.

Második napirendi pontunk következik. Megkérem az előterjesztő által delegált előadót, hogy ha kíván valamit hozzáfűzni az előterjesztéshez, tegye meg, főosztályvezető-helyettes úr. Tessék parancsolni, megadom a szót.

BRASSÓI SÁNDOR: Tisztelt Tanács!

Engedjék meg, hogy a téma kapcsán néhány rövid felvezető gondolatot mondjak, ami feltétlenül fontos.

A Nemzeti alaptantervet a kormány a törvény, a korábbi rendelkezések alapján háromévente vizsgálta felül. A legutóbbi hivatalos, törvény általi felülvizsgálat megtörtént 2007-ben. Annak idején ezt a tanács is tárgyalta, és úgy emlékszem rá, hogy a szakmai oldal egy nagyon pozitív véleményt fogalmazott meg a NAT-felülvizsgálat kapcsán. Ez a NAT kihirdetésre került, meg is jelent tavaly júliusban.

Ugyanakkor a törvény módosításával rendeztük, hogy ne kelljen háromévente felülvizsgálni. Nem tartottuk indokoltnak. Jobb az iskoláknak öt évig nyugodtan építkezni. A hatályos szöveg szerint a felülvizsgálatra ötévente kerül sor.

Ugyanakkor, kormányrendelettről lévén szó, a kormányzatnak lehetősége van arra, hogy egy kormányrendeletet módosítson. Először is szeretném mondani, hogy ebben a módosításban nem a NAT-rendeletnek a műveltségterületi, tartalmi részéhez nyúlunk hozzá. Az iskolák helyi tanterv építési, fejlesztési munkáját önmagában ez a módosítás nem érinti.

Ennek a módosításnak két oka és két célja van. Az egyik önmagában abból a dologból fakad, ami a kormányzatnak az Új tudás programjából következik. A miniszterelnöki program kapcsán szükséges az esélyegyenlőséget támogató intézkedések körét bővíteni, úgyhogy ennek a rendelettervezetnek az 1. §-a kifejezetten arról rendelkezik, hogy felmenő rendszerben, a 2009/2010-es tanévtől kezdve, az 1-4. évfolyamon emelt szintű oktatást csak abban az esetben lehessen megszervezni, hogyha a jelentkezés alapján minden tanulónak biztosított a lehetőség. Ez kimondottan egy szervezési, tehát nem tartalmi kérdés. A cél, hogy ne lehessen kapacitáshiányra hivatkozva tehetséges, de valamilyen oknál fogva mégsem az iskola által vágyott tanulókat emelt szintű oktatásra bevinni. Illetve ne történhessen meg, ami sokszor megtörténik egyébként, hogy a szülők szeretnék bevinni művészeti tagozatra vagy nyelvi tagozatra, például angol nyelvűre, és akkor felkínálnak neki egy másik nyelvet, mert az iskola azt is szeretné életben tartani, de a szülő nem szeretné a német vagy a francia nyelvet. Ilyen szempontból a cél az esélyegyenlőség megteremtése. Az iskolát ez nem korlátozza, hiszen amennyiben szeretné ezt megtenni a továbbiakban is, tegye meg, természetesen erre lehetősége van. Kimondottan a gyerekek esélyegyenlőségének a biztosítása a cél.

A másik része a módosításnak nem ilyen célból történik. Az egész NAT kormányrendelet, a teljes dokumentum kormányrendelet, de van egy rendelkező része, egy tartalmi pedagógiai nagy dokumentum része, a műveltségterületekkel, és bizonyára mindenki emlékszik rá, hogy a végén van egy fogalommagyarázat. A NAT legvégén, a legutolsó nyolc oldal. Ez a fogalommagyarázat arra szolgál, hogy az egyes, a Nemzeti alaptantervben alkalmazott definíciókat, kifejezéseket magyarázza, mint programterv, kerettanterv, tartalmi szabályozók. Ez egy egységes szóhasználatot tesz lehetővé mindenki számára.

Ennek a most közreadott módosításnak a 3.§-a szerint megjelenik hátul, a NAT legvégén, az értelmező kifejezések körében két új bekezdés. Az egyik a természettudományi oktatással kapcsolatban fejlesztéseket alapoz meg, a másik pedig a kompetenciaalapú tananyag vonatkozásában. Miről van itt szó - hogy a félreértéseket elkerüljük? Ezen a területen nagyon sok félreértés van, ami sok mindennek köszönhető, például a média idő előtti magyarázatának és értelmezésének.

A tárca szeretné megerősíteni a természettudományos oktatást, ahogy nagyon sokan mások is. Ez a dolog régóta húzódik a magyar közoktatásban. Tudjuk, hogy a természettudományos oktatásnak egyik oldalon nagy hagyományai, nagy eredményei vannak, másik oldalon viszont nem igazán fényesek az eredmények. Ha azt nézzük, hogy a tehetséggondozó, tagozatos képzésben, tantárgyi struktúrára vonatkoztatott műveltségterületi határok között milyenek ezek a fejlesztések, azok valójában ezekben az iskolában egészen jók lehetnek. Ugyanakkor viszont, ha megnézzük, a kompetenciaalapú, a mindennapi élet természettudományos problémáira reflektáló elemzéseket - például a PISA-t -, akkor azt lehet mondani, hogy körülbelül átlagos. Ezen belül a magyarországi gimnáziumok eredménye sem olyan túlságosan kiemelkedő, hiszen gyakorlatilag egy finnországi átlagpopulációs eredményt tud elérni, úgyhogy ezen a területen is előre kell lépni. Ezért a tárca, illetve a kormányzat egy fejlesztésbe fog, amely fejlesztés az ÚMFT-n belül fog megtörténni. Tehát a Nemzeti Fejlesztési Terv II-ben, az Új Magyarország programban egy komplex pedagógiai rendszer kerül kialakításra, részben állami koordinálásban, részben pedig pályázati alapon, tankönyvkiadók által, a piac által.

Ha nincs definiálva valami módon a természettudomány mint tantárgyi pedagógiai rendszer, ez azt jelenti, hogy a jelenlegi NAT adta kereteket az egyes kiadók nagyon eltérően fogják értelmezni. Hogy a fejlesztésekbe ki milyen műveltségterületet von be, szinte rá volna így bízva. Ennek az itt lévő természettudományos elemnek a célja az, hogy az Új Magyarország Fejlesztési Tervben elindítson, a továbbiakban pedig kiteljesedő fejlesztéseket megágyazza. Csak ennyi, semmi más. Ha ez nincs benne, az több problémát vet föl.

Az egyik, hogy az európai uniós szabályok alapján nincs meg a jogszabályi feltétele ennek a fejlesztésnek, tehát ez elég aggályos lehetne a további munkát tekintve.

A másik pedig, hogy a tankönyvkiadók a jelenlegi tankönyveiket minimális erőfeszítéssel update-elve be tudják nyújtani egy pályázati rendszeren keresztül, és nincs kellő keret ahhoz, hogy ezekért tényleg szakmai fejlesztésbe csapjanak át.

Ez a célja tehát, még egyszer mondom: a Nemzeti Fejlesztési Tervben folyó fejlesztések megalapozása.

Ez a szöveg ahhoz képest, ami önök előtt van, egy kicsit változni látszik. Elnézést kérünk ezért, de folyik az egyeztetés. Az egyeztetésnek az a menete, hogy mi próbáljuk a lehető legjobb észrevételeket befogadni. Azt kérem, hogy akinél ott van, vezesse át ezt a változást, és úgy nézzük a szöveget.

Az egyik, hogy kikerül belőle az „egységes” szó, és csak „természettudomány” marad. Hosszú viták folytak a szakemberek között, hogy nevezzük-e integráltnak, komplexnek vagy egységesnek. Az egységes egy nagyon támogatott kifejezés lenne, ebben nagyon egyetértünk, de maradjunk abban, hogy akkor - ahogy több országban is egyszerűen csak science-nek hívják, és nem tesznek elé semmit - legyen „természettudomány”, csak magában.

A másik, hogy a második-harmadik mondat összevonva a következőképpen hangozna a javaslatunk szerint: „...az 5-8. évfolyamokon átveheti” - az átveszi helyett - a természetismeret, a fizika, a kémia és a biológia...”, és a „részben” pedig az következik, hogy „továbbá átveheti a

földrajz, valamint...”. Az első mondatban tehát az 5-8. évfolyamokon átveszi helyett átveheti, a gondolatjel után pedig a részben átveheti helyett, hogy „továbbá átveheti”. Ezzel igazából egy szövegpontosítás irányába léptünk el, ami a tananyag korszerűsítését, korszerűbb gondolatmenetét nem bántja, az Új Magyarország Fejlesztési Terv számára optimális kereteket indít, és félreértéseket eloszlat. Mint kiderült, a médiában jöttek olyan hírek, hogy a kormányzat már jövőre az 5-8. évfolyamon már csak ilyen új, egységes tantárgyat akar alkalmazni a másik tantárgyak helyett. Erről szó nincs. Folyik egy egyeztetés a szakmai szervezetekkel, a természettudományos oktatásban érintett biológia, kémia, fizikatanárok egyesületeivel - éppen holnap jönnek ide a következő alkalommal a minisztériumba hivatalosan tárgyalni. Az OKNT szeptemberre tűzte napirendjére a természettudományos oktatás kérdéseit, sok-sok egyetemi és akadémiai szakember bevonásával.

Ettől mi még egyébként belekezdünk egy választható természettudomány kerettanterv készítésébe, de ezzel nem szeretnénk megelőzni a szakmai vitákat és az OKNT állásfoglalását. Ebben a Magyar Tudományos Akadémia delegáltját és az egyetemek képviselőit is bevontuk. Ez tehát megágyaz egy későbbi fejlesztésnek, amiből majd feltehetően 2013. körül várható termék, produktum.

Ennyt a természettudományról.

A másik részben hasonló: a kompetenciaalapú tananyag. Ez is a legvégére kerül, a NAT értelmező rendelkezésbe. Ennek a célja kifejezetten az - ismételten mondom -, hogy az ÚMFT-ben a tananyagfejlesztés megtörténhessen. Ehhez egy egységes értelmezési keretrendszer kell. Itt tulajdonképpen leírjuk, megfogalmazzuk, hogy milyen struktúrában kell ennek felállnia. Rengetegen fognak erre pályázatokat benyújtani: tankönyvkiadók, egyetemek, intézetek, szakmai szolgáltatók. Ha ez nincs definiálva, ahogy az Európai Unió ezt elvárja, akkor ez szétviheti a fejlesztéseket, ezért alakítottuk ki ezt a struktúrát.

Kérem a tanácsot, hogy ezzel a felvezetéssel, a módosított szöveggel támogassák a kormányrendelet módosítását.

ELNÖK: Köszönjük az előterjesztő kiegészítését. Megkérdezem az oldalakat, hogy kívánnak-e véleményt nyilvánítani. Megadom a szót a szakmai oldalnak.

DR. DOBOS KRISZTINA: Köszönöm szépen.

Az 1. §-ról szeretnék véleményt mondani. Azt gondolom, hogy az 1-4. osztályban az emelt szintű oktatást nem nagyon kellene támogatni - hiszen pont erről volt szó, hogy alapvető készségeket kellene elsajátítani. De ha már megtörtént, és rendelkezésben van, akkor úgy tűnik, hogy ez a sorsolásos rendszer tulajdonképpen arra épít, hogy az iskola és a szülő nem tud megegyezni, nem tud kompromisszumot kötni abban, hogy valóban jót tesz-e a gyerekeknek, hogyha ő megy ilyen emelt szintűre valamilyen tantárgyból.

Én azt gondolom, alapvetően ez az iskola és a szülő együttműködéséből - és természetesen a gyerek érdeklődéséből - kell hogy kialakuljon, és főleg ez a sorsolásos szabályozás. Az a kérdés merül föl, hogy ha a Balettintézetbe az utcáról jelentkezik ötven gyerek, akkor azt kisorsolják? Nem nézik meg, hogy ki az, aki alkalmas? Ha valaki nem nagyon tud még írni-olvasni, akkor kell-e neki második osztályban elkezdni az angol nyelvet? Nem lenne jobb, hogyha a szülővel megbeszelnék, és majd csak a harmadik vagy a negyedik osztályban kezdené el a nyelvet? Az egész rendelkezés arról szól, hogy miért nem tud megállapodni a szülő meg az iskola. Ezért kitalálunk helyette egy sorsolásos rendszert.

Azt gondolom, alapvetően a bizalomra kellene építeni, hogy a szülő is jót akar, meg a tanár is jót akar a gyereknek. Ez egy áldemokratikus dolog, ez a sorsolásos, egy esélyegyenlőség az én véleményem szerint. Nem az az esélyegyenlőség, hogy mindenkinek ugyanazt juttatjuk, hanem az, hogy képességei fejlettségének megfelelően juttatjuk a megfelelő tudáshoz.

A 3. § esetében már egészen más a leányzó fekvése. A első változatot abszolút nem tartotta volna jónak a szakmai oldal, mert az „átveszi” egy egyértelmű következtetés, de az „átveheti” már egy más terület. Azt gondoljuk, hogy alapvetően a feltételrendszert kellene megteremteni: pedagógusképzés, -továbbképzés, tananyag, tankönyv, taneszköz. Először ezt kell elkészíteni, és utána lehet arról beszélni, hogy ez a tantárgy bevezetésre kerül vagy nem kerül bevezetésre. Először el kellene készíteni, és utána bevezetni.

A harmadik a kompetenciaalapú tananyag értelmezése. Többszöri olvasásra sikerült eme komoly szaktudást megszerezni. Szeretném megkérdezni, hogy vajon attól kompetenciaalapú a tananyag, hogy moduláris felépítésű, tanulói tevékenység központú, differenciált módszerek alkalmazására épülő, az egyéni fejlesztésre is alkalmas eszközrendszer? Nem. Ez bármelyik egy normális tananyagnál létező: épülhet modulárisan, tanulói tevékenységre, differenciált módszerek alkalmazásával, fejlesztésre.

A következő mondat szerint a kompetenciaalapú tananyag korszerű pedagógiai kultúrára... Korszerű pedagógiai kultúra lehet nem kompetenciaalapú tananyag fejlesztésével is. A tanulás-szervezési módszerek? Lehet a hagyományosban is. Homogén és heterogén csoportok? Hát más sincs az életünkben, mint homogén és heterogén csoportok, akikkel foglalkozunk. Kooperatív, projekt, epochális rendszer... Miért? Eddig is volt kooperatív tanulás - nem volt kompetenciaalapú.

Azt gondolom, hogy ez nem segíti, csak még tovább megkérdőjelezi, hogy egyáltalán mit tekintünk kompetenciaalapú oktatásnak. Hogyha azt tekintjük kompetenciaalapúnak, hogy ismeretek, készségek, attitűdök, motivációk, akkor mondjuk már ki, hogy ilyet akarunk. Ehhez természetesen lehet még moduláris rendszer, homogén meg nem homogén, meg nagyon sok minden lehet - de ez eddig is volt. Tehát semmi újat nem nyújt, csak azt a kérdést veti fel, amit Nagy József fogalmazott meg: szeretné már tudni, mi az a kompetenciaalapú tanulás, mert én hoztam be az országba, de én se tudom - mondta Nagy József professzor, a Köznevelési Tanács ülésén.

Mondjuk már ki, hogy mit szeretnénk! Ki lehet mondani, és onnantól kezdve ne keverjünk bele olyan dolgokat. Ha nem használja a projektmódszert, akkor az nem kompetenciaalapú oktatás? Jó, ha használja, de lehet, hogy nem kell használnia. Ez a definíció nem erről szól, hanem - pontosan megfogalmazva - maszatolás. Jobb lenne, hogyha nem maszatolnánk, hanem nyíltan mondanánk meg, hogy mit tekintünk annak.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Egészen bizonyos, hogy a kompetenciaalapú tananyag értelmezésében itt a teremben akár egészen különböző definíciókat alkothatnánk. Jogilag teljesen érthető, a tárcának feladata meghatározni, hogy mi is ez. Sokféle dolog elhangozhat az adott megfogalmazás mellett vagy ellen. Azonban azt gondolom, egy dologhoz kétség nem férhet: jogszabályban az én meggyőződésem szerint nincs helye - és ez jogszabály - annak a szónak, hogy „korszerű” pedagógiai tartalom. Meggyőződésem, hogy jogilag nem fogadható el annak a szónak a beírása ide, hogy „korszerű”. Akkor tényleg írjuk le, hogy mire gondolunk. Ez egy szó. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönjük a magas szintű szakmai véleményt, amiből a szülői oldal is tanulhat. A szakszervezeti oldal kíván hozzászólni? *(Igen.)* Megadom a szót.

KERPEN GÁBOR: Majdnem mindenben egyetértünk a szakmai oldallal.

Pedagógiai szempontból az 1. § nonszensz, hogy sorsolással döljön el valakiről, hogy hová kerül.

A 3. §-ban a - most már nem egységes - természettudomány tantárgy. Arról is volt szó, hogy majd érettségi tárggyá váljék, nyilván ez az irány. Viszont mielőtt ez jogszabállyá tudna válni, feje tetejéről a talpára kellene állítani a dolgokat. Csak akkor válhat valami ilyen jogszabállyá, irányná, hogyha megvannak a feltételei. A szakszervezeti oldalnak négy feltétele van:

Az egyik, hogy nem csökkenhet ettől a pedagógusi létszám. Garantálni kell, hogy ettől nem csökken. Garantálni kell azt is, hogy továbbképzésekre kerül sor azon kollégák esetében, ahol a helyi tanterv vagy a helyi pedagógiai program ilyenformán módosul.

Mivel a kormány szándéka bevezetni a természettudomány tantárgyat, közvetlenül a kormánynak kellene finanszíroznia az ilyen típusú továbbképzéseket, nem pedig a jelenlegi továbbképzési keretben. Ugyanez lett volna a szakrendszerű meg nem szakrendszerű képzésnél is: ott is elmaradt.

Az is nagyon fontos ebben a körben, hogy mi alapján fognak dönteni a nevelőtestületek. Ha az alapján fognak dönteni a nevelőtestületek és a fenntartók, akik majd jóváhagyják a pedagógiai program módosítását vagy nem hagyják jóvá, hogy mi olcsóbb, az egy nagyon rossz irány lenne. Úgyhogy ettől nem lehet olcsóbb a közoktatás rendszere.

Hogy az „átveszi” helyett „átveheti” van, ezt a szócserét üdvözöljük - csak az egész nem.

A kompetenciaalapú tananyag. Van a kompetenciának mindenféle definíciója. Hozzám a Szent Ágostoné áll legközelebb. Ő az időről azt mondta, hogy amíg nem kérdezik meg tőlem, addig tudom, mi az idő. Amikor megkérdezik, akkor meg nem tudom. Ugyanez van szerintem ide leírva. Merthogy itt az van, hogy a kompetencia egy tanulásszervezési modell. Nem akarom mindazt elismételni, amit a szakmai oldal elmondott, mert ebben messzemenően egyetértünk. Úgy tűnik, ugyanez a szó jelenik meg a „korszerű”-ben is, aminek az innen való kivételét messzemenőig támogatjuk, merthogy az nem jogszabályba való, ahogy a szakmai oldal is mondta.

Tisztázni kellene már végre, mit várunk el a kompetenciaalapú tananyagtól: tanulásszervezést, tartalmat, módszert vagy mit?

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

Mi is az 1. § meghatározásait kifogásoljuk bizonyos értelemben. Az egyik, hogy egyáltalán a sorsolás mint technika bevált-e az első osztályoknál? Csinált-e felmérést az Oktatási Minisztérium, hogy az iskolákban voltak-e ilyen sorsolások, és annak milyen eredményei voltak. Mert hogyha bevált - azokat a szülői panaszokat nem merem mondani, amik hozzánk beérkezett, akik azt mondták, hogy nem is volt sorsolás, mert a sorsolás is le volt játszva, de ezt már nem merem mondani, csak ezek szülői panaszok, tehát meg kell említenem -, akkor viszont van egy javaslatunk. Nem tudunk elképzelni olyan sorsolást - ez nagyon fontos -, ahol nincs jelen közjegyző. Én javaslom, hogy az Oktatási Minisztérium írja elő, minden sorsolás közjegyző jelenlétében történjék. Máskülönben igaza van a szakmai oldalnak, hogy ez nem egy olyan

eljárási rend, amit követnek akár a szülők. Szakmailag sem jó, mi meg érdekérvényesítési szempontból mondjuk, hogy ha sorsolás van, akkor mindenképpen közjegyző előtt folyjék.

A másik ilyen probléma, hogy az iskola igazgatója minden év április 11-éig elkészíti és közzéteszi a tájékoztatót azokról a tantárgyakról, amelyekből a tanulók tantárgyat választhatnak, továbbá a felkészítés szintjét - itt nyilván arról van szó, hogy emelt szintű oktatás is van. Az a tanuló május 20-áig adhatja le a tantárgy és a felkészülési szint megválasztásával kapcsolatos döntését. Tehát át van adva ez az iskolaigazgató részéről a szülő, elsősorban a tanuló kezébe.

Miről szól akkor ez az 1-4. évfolyamon lévő sorsolásos dolog? Itt döntésről volt szó, ha az eredeti szöveget olvastam. A harmadik bekezdés számomra nagyon érdekes: egyértelmű, hogy ennek anyagi célzata van. Le kell fektetni egy olyan jogszabályt, ami alapján lehet fejlesztést csinálni, ami alapján le lehet hívni a fejlesztési támogatásokat. Egy újfajta tanterv, nyilván egy innovációnak néz ki, nem tudunk ellene semmit mondani. Szinte támogatja azt az elképzelésünket, hogy az érettségi tantárgyak számát ötről háromra vegyük le. Mert ha van egy ilyen egységes, integrált természettudományos tantárgy, és lesz esetleg egy humán, ami a társadalom- és emberismeret, akkor már megvan az a két tantárgy, amit igazán kötelezővé lehetne tenni az érettségien, és fölösleges a többi tantárgyból akármilyen kötelezőséget előírni. Ez a véleményünk. Tulajdonképpen már alátámasztotta a mi elképzeléseinket, hogy ne terheljük a tanulókat. A felsőoktatással is beszéltünk, az meg nem igaz, hogy nekik kell, hogy külön biológia meg fizika érettségi legyen, mert a fizika maga is egy integrált érettségi tantárgy, hiszen egy igazi fizika tantárgyban mindennek benne kell lenni, a matematikától a természettudományig. Ez ellen nekünk nincs semmi kifogásunk. Az ellen viszont van kifogásunk, amit most ártírt az Oktatási Minisztérium, hogy „átveszi” helyett „átveheti”. Tulajdonképpen a taxatív felsorolást szüntette meg. Addig mindenképpen a természetismeretnek, a fizikának, kémiának és a biológiának benne kellett lenni. Mostantól kezdve ki lehet hagyni az egyik tantárgyat. Ha azt mondja, hogy „átveheti”... *(Közbeszólások.)* Akkor rosszul értelmeztem, elnézést kérek! Mert ha átveszi, akkor kötelezően át kell neki venni, míg ha átveheti, akkor kihagyhatja akár a biológiát.

Mi úgy érezzük, hogyha ennek elsősorban az a célja, hogy lefektesse valaminek az alapját, és egy indokot adjon a kutatásokra, fejlesztésekre és a fejlesztési pénzek beérkezésére, akkor igazából nincs kifogásunk.

A sorsolással kapcsolatban viszont kérnénk véleményt: van-e lehetőség arra, hogy közjegyző előtt folyjanak ezek a sorsolások, beleértve az első évfolyamon a körzeti iskolán kívülről jelentkező tanulók elbírálását is.

Megadom a szót a szülői oldal másik képviselőjének.

NOVÁK JÁNOS: Köszönöm szépen. Én arra szeretnék reagálni, hogy az első négy osztályban az emelt szintű oktatással kapcsolatban hogy látom ezt a helyzetet. Ami az első paragrafusban le van írva, hogy a szülőknek az emelt szintű oktatásra vonatkozó választását figyelembe kell venni, ezzel kapcsolatban meggyőződésem, hogy hibás. Valóban van egy ilyen szülői igény, de ez komoly félreértések miatt van. Általában az idegen nyelvre és az informatika oktatására vonatkozik ez az igény. Ez úgy alakult ki az iskolákban, hogy a csökkenő gyereklétszám miatt rájött egy-két intézmény, úgy lehet első osztályt indítani, hogy elkezdte a szülőknek reklámozni: ide hozzátok a gyerekeket, mert itt mi angolt fogunk tanítani nekik, mielőtt még megtanulnának írni-olvasni. A szülők azt hiszik, hogy ez fontos, mert azt, ugye, tudják, fontos, hogy legalább egy idegen nyelvet jól megtanuljanak. Ennek az lett az eredménye, hogy abba az iskolába két-háromszoros túljelentkezés volt, és ugyanannyi párhuzamos osztályt tudtak indítani, mint korábban. Ezt eltanulta a másik intézményvezető is, később ő is elkezdte ezt

hirdetni. Utána kitalálták ugyanezt az informatikával. Gyakorlatilag majdnem minden iskolában elkezdtek tanítani az angol nyelvet, ha elsőben nem is - de nagyon sok iskolában már az elsőben is -, de a második évfolyamon, harmadik évfolyamon meg már négy órában. És az informatikát is, persze. És mivel kötött az óraszám, ez elveszi az időt a készségtárgyaktól. Már csak egy órában tanítanak éneket, nincs rajztanítás, nincs mozgás, nincs tánc.

Azt hiszem, hogyha ezt most beírja az oktatási kormányzat ebbe a jogszabályba, akkor ezt a helytelen dolgot erősíti.

Azt szeretném kérni a szakmai oldaltól, hogy véleményezze, és hozzunk egy határozatot, miszerint ezt ellenzi a Közoktatás-politikai Tanács, mert ez egy téves dolognak az eredménye. Ezzel hívogatták oda a szülőket, a szülők azt hiszik, hogy tényleg jó ez a gyerekeknek.

Én kiszámoltam egy iskolában - nem mondom meg a nevét -, ahol nulladik évfolyam is van, nyelvtanítás, hogy az érettségiig angoltól hetente 68 órában tanítják az angolt - tehát úgy, hogy összeadjuk, elsőben hány órában, másodikban, harmadikban stb., és kijön 68 óra. Ha megnézzük, hogy egy héten hány óra van, és kiszámoljuk, hogy hány évig csak angolt tanítanak abban az iskolában, akkor elkezdhetünk mosolyogni. Az az érdekes, hogy az érettségiben ebben az iskolában csak a tanulók fele csinál C típusú nyelvvizsgát, tehát olyan rossz határfokkal tanítják a nyelvet, hogy az borzasztó! Azt is meg kellene nézni, mire pazarolják a pénzt az iskolák, hogy milyen az oktatás határfoka!

Ebben az iskolában az egyik nyelvtanár készítette fel az én gyerekeket a német nyelvvizsgára. Én megkérdeztem, és azt mondta, készakarva tanítanak így, mert ha ugyanúgy tanítanak a nyelvet itt, mint ahogy az én gyerekeket tanította, akkor három nyelvtanárból kettőre nem lenne szükség.

Nagyon szépen kérem a szakmai oldalt, gondolkodjon el ezen, és a Közoktatás-politikai Tanács tagjait is. Hozzunk határozatot azzal kapcsolatban, hogy ez mennyire káros, és módosítani kellene. Ez egy óriási hiba véleményem szerint.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Az önkormányzati fenntartói oldal kíván szólni?

NÁDOR RUDOLFNÉ DR.: Javarészt egyetértek az elhangzottakkal, kivételesen még Novák Jánossal is. A követelmény azt diktálta volna, hogy az alapképzésben olyan megerősítést kapjanak az iskolák tartalmilag, egyáltalán, a készségfejlesztés szempontjából is, hogy a szövegértés kérdése, a matematikai ismeretek kérdése a későbbiekben ne okozzon gondot. Én is figyelem, hogy az iskolákban szinte lehetetlen lesz kistélepüléseken elindítani, mert egyrészt nyelvtanár-hiány van, másrészt nem tudnak semmiképp megfelelni annak, hogy párhuzamos osztályokat indítsanak. Véglegesen befejeződik az a folyamat, hogy településeken megszűnnek iskolák, mert a körzetet sem tudják, a körzeti iskolákban már tanteremhiány van. Pedagógusokkal beszélve tehát én azt gondolom, megfontoltabban kellene ezt megfogalmazni. Egyébként értem a szándékot: ez a fejlesztési terv miatt fogalmazódik meg. Triviálisan azt is mondhatnám, hogy az Új Magyarország Fejlesztési Tervhez készül ez a rendelkezés. Ugyanakkor a gyakorlati alkalmazáshoz egy másik kellene, tehát a kettő olyan, amit nem lehet megvalósítani.

Én is megfontolásra javaslom. A sorsolás kérdésében is egyetértek, mert gyarló az ember - a pedagógus is gyarló, meg az iskolaigazgatók is, mindannyian -, és szülői nyomásra, személyes ismeretségre hivatkozva, még pénzügyi kérdésre hivatkozva is vannak visszaélések. Ezt én is tapasztalom, fenntartói oldalról. Tehát én is megfontolásra javaslom, de módosításokat kellene hozzátenni feltétlenül.

A kompetenciáról meg annyit, hogy igazad van: százféléképpen értelmezzük. Nagyon leegyszerűsítve azt mondom, ahogy a múlt század elején is tanítottak, hogy amit megtanultak, azt alkalmazni tudják a gyakorlatban. Tehát kevesebb ismeret, arra kell megtanítani a gyereket, hogy hol tudja az ismereteket alkalmazni, megtanítani írni, olvasni, számolni - és akkor meg fogja tudni tanulni. Az életre való felkészítésre kellene tulajdonképpen nagyobb súlyt fektetnünk, és arra, hogy 30 éves korában már ne üljön egyetemen, ne essen abba a hibába, hogy súlyos depressziója lesz azért, mert nem tud megállni a lábán. Tehát az életrevalóság. Én a kompetenciát így értem, hogy bizonyos dologban kompetens legyen, azaz képessége abban a kérdésben megállni a helyét. Természetesen nagyon egyszerűen, mert jogszabályban ezt ne így fogalmazzuk meg, de a gyakorlatban ennek kellene megvalósulni. De ezt régen tudták: kompetenciaalapú tanítás volt, csak azt hisszük, hogy föltaláltuk a csőben a lyukat.

Módosításokkal értek egyet. Köszönöm.

ELNÖK: A kisebbségi önkormányzatok?

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Az emelt szintű oktatás nálunk más okok miatt nem nagyon fordul elő, hiszen a magyar és a kisebbségi nyelv kapcsolatába már nem fér bele óraszámban több.

A természettudomány tantárgy elnevezése, különösen a későbbiek során, több iskolába való felmenetelnél jelenthet problémát. Ennek több variánsa létezik? A, B, C, D? Intézményenként más takar? Akár évenként változik? Van egy kiképzett tanári garnitúra, nem mindegy, hogy melyik variánst hozza be. A hatodik osztályig bezárólag tiszta sor, hiszen van a tanítóképző, ott vannak a műveltségi területek, a hallgató megkapja az egységes természettudományos alapozást. De hetedik osztálytól a kolléga matematika-fizika, fizika-kémia vagy biológia-fizika, biológia-kémia, vagy földrajz és akármi szakos. Nyilvánvaló, hogy a természettudomány tantárgy egy szélesebb területet ölel föl. Ezeknek a kollégáknak még az átképzése vagy kiképzése sem egyszerű, mert nem lehet egységes. Uram bocsá, bejön valamelyik bölcsész szakpárosítás is ebbe, és csak egyetlen ilyen szakja van - mert mondjuk angol-földrajz szakos az illető -, akkor hatalmas kavarodást tud okozni. Önmagában megkérdőjelezi számomra a középiskolában, hogy egyáltalán mit kapott az a gyerek nyolcadikra. Ha nekem be van írva, hogy „természettudomány”, nem tudom, hogy az előző intézményben mit kapott. Most tudom, hogy például kellett neki tanulnia szerves kémiát - nem vagyok kémia szakos, csak hallom már most -, de hogy hogyan értelmezik egy-egy tantárgy tanítását, már problémát okoz a középiskolában. Ebben az esetben, ha még ezek a szervezési meg egyéb képzési gondok is belejátszanak, nagy valószínűséggel ennek az egész szerkezetét, variánsait át kellene gondolni ahhoz, hogy később ne okozzon gondot. Itt szeretnék csatlakozni a szülői oldalhoz, hogy miután ez egy érettségi tantárgy lesz a végén, egyáltalán mit fog takarni? Ez valószínűleg valamilyen súlyozottsággal valami irányába elmegy. Ez csak egy problémafelvetés, csak érzékeltetni szerettem volna a középiskolai oldalról. Tehát a lényeg, hogy nem követhető számunkra. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadom a szót a nem önkormányzati fenntartók képviselőjének.

BAJZÁK ERZSÉBET: Mindenekelőtt szeretném megjegyezni, hogy egyetértek az előttem szólókkal, és nem is szeretném megismételni ugyanazokat a gondolatokat, amik már elhangzottak. Arra azonban szeretnék utalni, hogy mi pedagógusok úgy látjuk az utolsó

huszonöt-harminc évben, hogy a természettudományos tárgyakat rendkívül mostohán kezeli az oktatásirányítás. Egyrészt hallatlanul, drasztikusan csökkentek az óraszámok a jelen állapotra, és ha még ilyen komplex természettudományos tantárgy is bevezetésre kerül - aminek egyelőre semmilyen tartalmi megalapozása és előkészítése nem látszik -, akkor ez a természettudományos műveltség, ami a jelen fiatalság és több tíz évre visszamenőleg a fiatalok előképzettségén nagyon erőteljesen érződik, azt hiszem, még sokkal tragikusabb méreteket fog ölteni.

Ismereteim szerint az unió épp azt kívánja, hogy a természettudományos tárgyakat alapozzuk meg, azoknak az oktatását, és a természettudományos műveltségre helyezzünk sokkal nagyobb hangsúlyt, mint ami jelenleg tapasztalható. Ebből a tervzetből ez nem igazán látszik, nem érződik. Márpedig az 5-8. osztályban is egyfajta természettudományos alapozásra óriási szükség van, hiszen a szakképzés legtöbb területén elengedhetetlen, hogy bizonyos természettudományos ismeretekkel rendelkezzenek a diákok - arról nem beszélve, hogy később. Már nagyon régóta tapasztaljuk, hogy természettudományos szakokon viszonylag kevés a jelentkező, és a felsőoktatásban képesítést szerzők száma. Úgy gondolom, hogy ezt összevéve kellene olyan törvényi szabályozást alkotni, amely ilyen értelemben az uniós követelményeknek is eleget tesz, és természetesen nem gyengíti tovább a magyar fiatalság felkészültségét az életre, az érettségire és a felsőfokú tanulmányokra.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm a hozzászólást. Megkérdezem a kormányoldalt, az előterjesztő képviselőjét, hogy az előadó kíván-e kiegészítést tenni.

BRASSÓI SÁNDOR: Természetesen igen. Pontosítanék néhány dolgot. Azt gondolom, érdemes lehet.

Az utolsó fölvetés: valóban gyengítjük-e a fiatalok természettudományos felkészültségét? Szívesen átülnék itt egy másik székbe biológia-földrajz-kémia szakos tanárként és a felsőoktatásban is vezető tanárként működtem: ne állítsunk ábrándokat, kollégák. Ez nem így van. Amikor az ember tanárokat tanít, akik szakvizsgára készülnek, egyik természetismeret szakot se tanítják, de érettségiztek ebből, és amikor megkérdezek egy olyan egyszerű dolgot, hogy ugyan már kolléga, amit beleteszünk mindennap a kávéba, ez a fehér por ugyan milyen molekula? Hogy valaki le tudja-e írni ennek a képletét, meg se kérdezem! Miből áll a cukor? Ezek a kiváló természettudományos oktatáson felnőtt tanárok nem tudják! Ha megkérdezzük, ugyan a gyűrűsféreg kiválasztó szervét mondják már el, hogy működik, ezt se tudják. És föl tudok tenni ezer kérdést, amit ezek a tanárok - akik egyébként védik a jól működő természettudományos oktatást - nem tudnak megválaszolni. Ennél csak megmosolyogtatóbb, amikor az ember érettségit hallgat végig, ha hallgatja a történelemtanár feleltetését vagy a magyartanárét, és megnézzük, hogy a természettudományos tárgyból felvételiző diákoknak mennyi mindent kell tudniuk, az ember elgondolkodik, jól működik-e így. Azzal senki nem vitázik, persze, hogy az Európai Unió ezt fontosnak tartja, de az is jól látszik, hogy miközben szélesebben halad előre pont a természettudományok rendszere, minden nap meg lehetne tömni a tantervet újabb molekulák tömegével, újabb életre és egészségre neveléssel, ezt nem bírja a rendszer követni. Nemcsak nálunk nem bírja - eddig sem tudta követni. Érdekes kérdés, mennyire jó ez a természettudományos képzés. Ez a dolog természetesen túlmutat a természettudományok helyzetén, és átvezet oda, hogy kompetenciák köré rendeződő oktatás. Mert, kedves kollégák, nem lenne nálunk akkor minden hónapban egy-egy levél, hogy ez legyen önálló tantárgy, az legyen. Most épp a szexuális nevelésre önálló tantárgyat hozzon létre a miniszter, az eszperantó

oktatásra, a sakktanításra... El nem tudják képzelni! Egyre újabb tantárgyakat akar a társadalom. A gazdasági ismeretek kötelezően önálló tantárgy legyen - és ez nem magyar sajátosság, hanem egy nemzetközi trend.

És mi történik eközben az iskola világában? Van egy műveltségterületi NAT-unk - az európai országok túlnyomó többsége küzd ezzel -, és megpróbáljuk lemenedzselni a meglévő tantárgyi struktúránkba, nehogy át kelljen alakítani a képzési szerkezetet az iskolákban, merthogy azt gondoljuk, nálunk ez a rendszer jól működik. Hát nem működik mindenképpen jól. Vannak nagyon jó elemei, és vannak nagyon gyenge elemei. Hogyha megnézzük, hogy például a PISA-vizsgálatban a magyar gimnáziumi tanulók milyen eredményt értek el a természettudományokban, akkor azt mondom, hogy elég elszomorító az eredmény, miközben ezek a diákok nem egy későbbi természetismeret természettudományi tantárgyon nevelkedtek, hanem meghatározott, tantárgyi struktúrába ledarabolt olyan tanmenetekben nőttek fel, amelyek egy része nem is igaz. Ezt pontosan tudjuk. Úgy le van redukálva az a tananyag, hogy abban az összefüggésben nem igaz.

Erre a legjobb példa az a nemzetközi vizsgálat, ami tizennyolc ország természettudományi tankönyveit elemezte. Ebből az derül ki, hogy ezek olyan kész makettek tesznek a gyerekek elé, amik miatt föl se merül, hogy van-e esetleg ötödik nukleotid a DNS-molekulában - tegyük hozzá: van már, csak ezt nem tanítjuk, de a felvételi erről szól. A dolognak e helyett arról kellene szólnia, hogy ebben a természettudományos rendszerben a gondolkodni tanulás legyen erősebb, az a folyamat, amelyik komplexen kezeli és támogatja a természettudományos oktatás kérdését. Tudom, hogy ez nehéz ügy, vezető tanárként évekig küzdöttem ezzel az ELTE-n. Nehéz ügy, mert a tanárképzés nem erről szól. Most úgy tűnik, hosszú évek óta érik ez a dolog, és azt mondták néhányan, hogy vágjon bele ez az ország. Ez nagyon helyes irány. Először meg kell teremteni a feltételeket - abszolút egyetértünk ebben. Ez arról szól. Az NFT-n belül teremtjük meg a feltételeit! Legyen mire mutatni az Európai Unióban, hogy Magyarországon már van erre ennyi, azon túl, hogy benne van a kulcskompetencia, de legalább benne van a NAT-ban, hogy itt valamit el akarunk indítani.

Tájékoztatok mindenkit - nyilván nem érnek el mindig mindenhová az információk, én is sok mindent nem tudok -, hogy a felvételi keretszámok vonatkozásában bekerült az előterjesztés, miszerint az átképzések rendszerében az állam szeretné támogatni a jövőben azokat az átképzéseket, amelyek során például egy biológia-kémia szakos tanár megszerezheti a természetföldrajz vagy a fizika területet. Benn van a MAB-nál, az FTT-nél több szakindítási engedély, hogy jöjjön létre ilyen szak. Attól, hogy mi azt gondoljuk, nekünk jól van így, hogy ledaraboljuk a NAT-ot három tantárgyra, és ez biztosan jól működik, az nem így van. Kedves kollégák, ahogy elkezdünk belemenni egy természettudományos jelenségbe az elit gimnáziumi tankönyv mentén, egy bizonyos ponton belefutunk abba, hogy ez nem így van. Ez az állítás, ami ott szerepel, természettudományos szempontból nem igaz. Nem igaz, de redukálnunk kellett az anyagot, hogy a gyerek valamilyen szinten megértse.

Még egyszer tehát: ez a rendelkezés csak arról szól, hogy legyen meg a feltétele annak, hogy létrejöhesse erre egy komplex természettudomány pedagógiai rendszer, tananyag, tanárképzés, továbbképzés, tanulók, tanárok által használható anyagok. *(Közbeszólásra:)* Azért, mert ez nem a NAT-ba illik bele, nem egy rendeletbe szoktuk beleírni, de az indoklásban benne volt. *(Közbeszólásra:)* Akkor rá van bízva a tanácsra, hogy elhiszi, amit mondom, vagy nem hiszi el.

A másik dolog: nem gondolom önmagában, hogy a fiatalok felkészítését egy természettudomány típusú tantárgy, amelyet az iskola majd szabadon adaptál valamikor, ha akarja, gyengíteni fogja. Én abban bízom, hogy nem.

A másik: fölmerült, hogy nem pontos a mondat, ami itt szerepel, meg hogy a földrajz bevehető, átvehető, meg az életvitel stb. A NAT is egyértelmű: a természettudomány alapvetően az ember a természetben műveltségterületre épül. Föl sem merülhet, hogy ha valaki ez alapján kitalálja, hogy egy természettudomány tananyagot készít, abból kihagyja a fizikát, a biológiát vagy a kémiát. Miért nem? Mert azzal kezdődik a mondat, hogy alapvetően az ember a természetben műveltségterület... de az iskola helyi döntés alapján majd mit vesz be mellé. A földrajzot egészében nyilván nem veheti be, mert annak a fele társadalomismeret, a gazdasági földrajz. Ehhez nem kötődik, de beveheti az iskola a természetföldrajzot. És beveheti hozzá az életvitelből azokat a dolgokat, amelyek a korszerű természettudománnyal kapcsolatosak.

A természettudományról röviden ennyi. Én azt gondolom, hogy ez egy nagy fejlesztés, amit régen meg kellett volna csinálni. Akik ezzel foglalkoznak, úgy vélik, már régóta működni kellene. Sajnos, nagyon lassan megy előre, és megmarad az iskola világa, a tankönyvkiadói szféra és mindenki abban, hogy alapvetően tantárgyi rendszerben gondolkodva próbál továbblépni, miközben szétfeszíti ennek a köreit. Egy molekuláris genetikát hová rakjunk bele? Biológia? Kémia? Vagy fizika? Ez egy új tudományterület.

Tulajdonképpen arról szól, hogy aki tantárgyi rendszerben fejleszteni fog, ennek a kereteit itt meg kell adni. Ha nincs megadva, akkor meg kitalálja, ahogy korábban is kitalálta, hogy mit fog fejleszteni. És, ahogy mondtam az elején, a saját jelenlegi tantárgyi struktúrában működő rendszerét átkereszteli természettudományra, ami nem lehet célja sem a tanároknak, sem az iskoláknak, sem a fenntartóknak, hogy olyan tananyagokat fogadjanak el majd a minősítés során, szempontrendszer megalapozó feltételek nélkül. Tehát ha nincs ilyen a NAT-ban, akkor mi alapján fogják majd az EU-s pályázatokat elfogadó elbírálni a pályázatokat? Majd ők fognak, ezek a nem szakemberek kreálni valamit. Az is járható út, persze, de ennek a keretei oly mértékben tágak lesznek, hogy utána az iskola, a fenntartó meg a szülő nem fogja tudni ezeket érdemben használni.

Elhangzott a szülői oldal részéről, hogy mennyire nem jó ez az emelt szint. Ez így van. Persze, hogy nem jó. Kell-e, hogy az általános iskola szervezzen emelt szintű oktatást? Előírja-e jogszabály? Pontosan tudjuk, hogy nem írja elő. A fenntartó, az iskola szabadon dönt arról, hogy szervez vagy nem szervez. Akkor miért kell szabályozni ennek a szerencsétlen kormányzatnak ezt a dolgot? Novák úrnak mondom: mert az iskolák meg akarják szervezni, tudván, hogy ilyen kis korban - Dobos Krisztinának mondom - alapkészséget kellene fejleszteni. Természetesen. De mégis meg akarják szervezni, különböző okok miatt. Ezek az okok sokszor nagyon messze mutatnak: elvárják tőlük. Vagy a fenntartó vagy a szülők várják el, vagy önmagában a nevelőtestület úgy gondolja, hogy ezzel bizonyos olyan helyzetbe kerül, amivel a másik iskolához képest...

Miről van most szó ebben a paragrafusban? Csak akkor indítható - így kezdődik a mondat -, ha azon minden tanuló részvétele biztosítható. Ha az iskola nem tudja biztosítani, akkor nem indíthat. Ne csináljon felvételi rendszert - nem is lehet a törvény szerint. Én emlékszem rá, hogy '98 őszén arról szólt a törvénymódosítás, hogy az általános iskolában megtiltottuk a felvételit szövegértésből, matematikából - nagyon helyesen. Az általános iskolák pedagógiai vagy nem tudom, milyen megfontolásból, elkezdtek írásbeli matematikai felvételit szervezni, hogy a tehetséges gyerekeket az óvodából fölvegyék. Ilyen ez a társadalom, ezt pontosan tudjuk - tehát szabályoznunk kell valamilyen módon. Ez a dolog arról szól, hogy ha az iskola, bölcs

megfontolásból, tudva, hogy a gyerekek későn érnek, iskolába lépve is három-négy év eltérés van, de mégis emelt szintet akar, mert - meg tudja indokolni -, akkor viszont ne rekeszthessen ki gyerekeket, egy szűk körnek megszervezve, arra hivatkozással, hogy neki ennyi férőhelye van. Ha megszervezi, ha meg akarja szervezni, akkor mindenkinek kell biztosítani. Ez erről szól.

Arról is szól, hogy ha az iskolában párhuzamos osztályok indulnak. Merthogy csinálók egy angol és egy orosz tagozatot. Mind a kettő tehetséggondozó, emelt szintű. Az angol tagozatra föl vesszük azokat, akik egyébként a legjobb tanulók, aki pedig oda nem jut be, annak felajánljuk... A középiskolák ma is alkalmazzák nagy számban, hogy meghirdetik az angolt, de nincs kapacitás, vagy szeretnék a sokszínűséget megtartani, és akkor bizonyos gyerekek sajnos csak a spanyol, olasz nyelvhez jutnak hozzá - ami nagyon fontos nyelv, csak hogy nem azt szerette volna. Ez így működik. Ha a jogalkotó azt mondja, hogy rábízzuk az iskola bölcs döntésére, ebből az következik, hogy ennek eredményeként sok szülő panaszkodik, hogy nem jut hozzá, és nem kap a gyereke ének, tánc és művészeti oktatást. De kaphatna! Kinek kell megszervezni? Kire van bízva a döntés a szülők szemében: az iskolára van bízva - Novák úrra nézek: ott döntenek el, az adott iskolában, hogy énekre, rajzra adják ezt az órát, vagy emelt szintű oktatásra. De ha már úgy döntenek, hogy mégis emelt szintre adják, de a szülők nem jutnak hozzá az adott elváráshoz, valahogy dönteni kell.

Itt van az a mondatrész, hogy ha már indítja, ha már mindenkinek biztosította, ha azonos osztályokat indít ezek után, tehát párhuzamos osztályokat, és ott nem tudja biztosítani, akkor kell sorsolás. Nyilván a Balettintézet egy más helyzet, mert az olyan intézmény, amely nem a hagyományos iskolatípusban tanít. Én tanítottam három évig, tehát ilyen szempontból tudom, hogy a Balettintézet képzése más. Ráadásul az ottani felvételi alkalmasság, amit megszerveznek a képességek alapján, az egy más történet. Ráadásul ötödik év végén, nyolcadik végén vannak azok a táncművészeti vizsgák, amelynek eredményeként gyakorlatilag a gyereket eltanácsolják egy laza mozdulattal. Nyilván, mert a táncból látszik a szakma szerint, hogy nem alkalmas a továbbtanulásra, nem lesz belőle táncművész.

A kompetenciaalapú tananyag vonatkozásában pedig, még egyszer mondom, ez a dolog arról szól: ne úgy gondolja mindenki a kompetenciát adott esetben, hogy Kerpen Gábor fölvetette vagy Nagy József. Elmondtam már itt is, nem kívánom magam ismételni. Az egyes egyetemeknek, az egyes kutatóknak általában megvan a saját kompetenciafogalmuk - Nagy Józsefnek, Csapó Benőnek, Zsolnainak, és sorolhatnánk. Ez így van más országban is. Van egy Chomsky-féle megközelítés, van a freudi - az Európai Unió pedig azt mondta, hogy elég ebből. Ő nem tudja kivárni ezt a kompetenciavitát, hogy kinek a megközelítését alkalmazzuk, mire teszünk fejlesztést. Az Európai Parlament 2006-ban kiadott erről egy jogszabályt. Nem az Oktatási Minisztérium tehát, hanem európai szabvány mondta ki, hogy a tagállamok az élethosszig tartó tanulás megalapozásához ezt használják, a fejlesztéshez ezt használják. A NAT-ba is beletettük, benne van. Ugyanaz, mint az EU-s. Ettől kezdve jogalkalmazói szempontból úgy gondolom, egy közigazgatási szempontból az, hogy melyik kutatónak mi a kompetenciafogalma, lehet egy nagyon hasznos kérdés, lehet róla vitázni, de ha fejlesztést akarunk csinálni, és egységesen akarunk fogalmakat, akkor benne van a NAT-ban, hogy mi a kompetencia, és erről szól ez a dolog. Abszolút az Európai Unió ajánlása. Föl nem merül, hogy itt más érvényesült: az Európai Parlament kompetenciarendszerét alkalmazza a magyar NAT. Ettől kezdve, ha erre akarunk tananyagot fejleszteni, akkor, pláne a jövőre vonatkozóan, ha a millió kiadó, millió pedagógiai intézet, millió háttérintézmény a legkülönbözőbb megközelítéseket alkalmaz fog fejleszteni pályázati úton, ne különböző megközelítéseket alkalmazzanak erre, hanem alkalmazzák azt, ami itt van. Bár tudjuk azt, hogy a pedagógiai rendszerekben, az oktatási formákban, a

kompetenciaalapúság, a készségekre odafigyelés, a fejlesztő értékelés - és sorolható - él, ha az ember találkozik ezzel, akár részben a szülők észrevételei alapján, akár a tanárokat vizsgáztatva, hallva a pedagógusok beszámolóit, fölmerül, hogy nem egészen így van. Miközben nagyon sok helyen valóban kompetenciaközpontú az egész, és a gyermekre épül, a kooperativitásra, beépíti a sok-sok szereplőnek a kollektív csoportdinamikáját, nagyon sokszor nem így működik. Nehogy valaki azt gondolja a fejlesztők közül, hogy majd az elkövetkező években ő csak spontán pedagógiára épít kompetenciaalapú oktatást - az nem lenne szerencsés, tudva, hogy a módszer előnyei kiválóak, kiváló módszer, ha homogén a tanulói csoport, ha elfogadja a tanári értékelést, ha elkötelezett a tantárgya iránt, tudatosan tanul stb. De alapvetően nem minden tanuló ilyen, és nem minden tanár ilyen.

Ezért gondoltuk azt, hogy ebbe a struktúrába ezt az elemet ilyen szinten, fejlesztést alapozóként be kell vinni. Ettől még, hogy ki hogy tanít az országban - ez nem erről szól. Ez csak arról szól, hogy most Magyarországon elindult fejlesztés, ami részben az Educatio, részben az Oktatáskutató Intézet... Tudom, hogy többen mosolyognak közben, de pályázni fognak a kiadók, a szakmai fejlesztők. Hogy legyen ennek egy tartalmi kerete, ez a dolog csak erről szól. Hogy ezekben a benyújtott pályázati dokumentumokban, amikor ez ezeket elbírálják, legyenek benne ezek az elemek. Erről szól ez a dolog.

Ezért kérem, hogy a tanács - látva a véleményeket is - támogassa ezt a dolgot. Egy rendeletet módosítani, egy kormányrendeletet, bármikor lehet. Ez a dolog - még egyszer mondom -nem arról szól, hogy holnap bevezetjük a kompetenciaalapú alapú oktatást meg a természettudományt minden iskolában, és nincs hozzá tanár, nincs hozzá szaktudás, nincs rá felkészülés, hanem arról szól, hogy lehessen majd Magyarországon közzétenni olyan oktatási programokat 2012-13-ban, ahol addigra a pályázók önként tudnak jelentkezni továbbképzésre - ezeket az állam tudja finanszírozni. Aki látta az ÚMFT-ben ezeket a pályázati dokumentumokat - nagyon sokan látták, mert kiment egyeztetésre -, láthatták, hogy iszonyatos pénzek. Annyi tanártovábbképzés fog lemenni, amiért nem kell fizetni a tanároknak, hogy ezt a dolgot elsajátítsák, hogy tudjon működni. Ez a hátere.

Egy zárójeles bekezdés, a nem szakrendszerű oktatásnál úgyis elő fog jönni, hiszen megvan ennek a fedezete, hiszen 2003-ban született a döntés, tehát az iskolák 2003 óta, amikor megjelent a törvény, öt év alatt kalkulálhatták volna, hogy az iskolákon belül fel kell készíteni erre néhány pedagógust. Az más dolog, hogy húzódott, húzódott, és valóban átcsapott már az időközben elköltött források okán egy finansziális hiányba az iskola szintjén. De ez más kérdés.

Azt hiszem, megpróbáltam röviden összefoglalni a dolgot.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Az oldalak közül kíván-e valaki kiegészítést kérni, hozzászólni, kérdést föltenni? A szakmai oldalnak adom meg a szót.

DR. DOBOS KRISZTINA: Köszönöm szépen. Szeretném megkérdezni - mert annyiszor hallottuk ezt -, vajon hány szülő panaszkodott, hogy sorsolással kell megoldani az osztályba vagy az emelt szintű oktatásba való bejutást?

BRASSÓI SÁNDOR: Nálunk senki.

DR. DOBOS KRISZTINA: Akkor meg teljesen fölösleges! Továbbra sem győzött meg. Arról volt szó, hogy a szülők panaszaira...

BRASSÓI SÁNDOR: Bocsánat, nem a sorsolásra!

DR. DOBOS KRISZTINA: Azt mondta, hogy a sorsolással a szülői panaszokra akarunk reagálni. Amivel nem értünk egyet, hogy emelt szintű oktatás legyen az 1-4. osztályban. Ha nem értünk egyet veled, de mert a szülők panaszkodtak, ezért rendeletet hozunk rá. Ez az én számomra logikátlan.

A természettudomány. Ez nem ad meg kereteket. Az a kérdés, hogy azt mondjuk, készítsék el a tankönyvet, tananyagot, tantervet - akkor ez milyen keretet ad, hogy részben a biológiát, részben a fizikát, részben a kémiát...

BRASSÓI SÁNDOR: Bocsánat, elnézést, hogy közbevágozok. Éppen ezt mondtam: föl nem merül, hogy a biológiát részben. Az ember a természet műveltségterületben benne van a biológia, fizika, a kémia, arra épül, annak benne kell lennie. Ezen túlmenően ehhez átveheti a földrajznak a természetismereti részét - a társadalomismereti részét nem veheti át.

DR. DOBOS KRISZTINA: Akkor nem úgy van, hogy átveheti a fizika, kémia, biológia ismereteket? Nem átveszi, hanem átveheti a természetismeret a fizika, a kémia és a biológia ismereteket.

Azt gondolom, van jó természettudományi tantárgy, ötödik-hatodikban elindult. Lehetne ezt folytatni 7-8. évfolyamon is, sőt, gimnáziumban is, miközben nyugodtan tanulhatna valaki fizikát, aki fizikus akar lenni, de vannak általános természettudományi ismeretei, ami nem vágódik szét tantárgyakra.

És szeretném elmondani, nem értek egyet azzal, amit mondtok, mert valóban a természettudományban számtalan ismeret van, ami nem kerül be a tananyagba - de vajon a tegnapi történelemkutatás eredményei ott vannak ma az iskolában? Nincsenek. A tankönyvekben, a tanításunkban az irodalom-, történelemkutatásban már rég meghazudtott dolgokat vagy bebizonyított hazugságokat továbbadtunk. Tudomásul kell venni, hogy lassabban jut be. De hogy magunkat ostorozzuk, hogy a természettudósok és a természettudományos tantárgyakat tanító tanárok rendkívül ostobák - nem ezt mondtad, ne haragudj -, mert mi is pont ugyanolyan rendszerben vagyunk, mint ahogy más tudományok területén is.

A mai fiatalok döntésében szerepet játszik, hogy ők évszázadok történelmét már végiggondolták és megtanulták? A fenét! A mai természettudománnyal kapcsolatos döntéseinkben nem játszik szerepet, hogy tanultunk-e fizikát, kémiát, biológiát. De ilyen a világ! Ne akarjuk azt hinni, hogy a természettudományban meg tudjuk oldani, hogy a ma felfedezése bekerül a holnapi tananyagba! Nem lesz naprakész, nem fog megjelenni, mint ahogy nem jelenik meg más területen sem. Tanítjuk a nyelveket, az ember kimegy, és azt mondják, hogy „Ó, azt már évek óta nem használjuk ilyen szóösszetételben!”. Attól még rosszak a nyelvtanárok, csak konzervatív a rendszer az én számomra.

Ha természettudományos tantárgyat szeretnétek, nem vagyunk ellene, sőt, mi több, a KOMA kétszer is írt ki pályázatot ebben az ügyben. De akkor igen precízen ki kell gondolni, hogy mikor akarjuk, meddig, és mi lesz a következő lépése. És mondjuk, hogyha az a gyerek netán orvostudományi egyetemre akar menni, akkor a természettudományos tantárgyat - akár integrálnak vagy bárminek nevezem - eldobhatja a sutba, mert igenis, nagyon komoly, megalapozott kémiai, biológiai ismeretekre van szüksége. Lehetne azt mondani, hogy például az általános műveltséghez hozzátartozik egy integrált természettudomány, mint ahogy az általános

műveltségnek része az, hogy egy matematikus, egy fizikus is tudja, ki volt József Attila, és nem mondjuk azt, hogy történelemből, irodalomból ne legyenek ismeretei. Igenis hozzátartozik.

Az utolsó a kompetenciaalapú. Mély tisztelem azoknak a bírálóknak, akik ez alapján fogják eldönteni, hogy egy pályázat jó vagy nem. Ezek nem tartalmi, hanem formai keretek. Hogy moduláris vagy tevékenységközpontú - ezek formák. Ha azt mondjuk, hogy a kompetenciaalapú oktatásnak ezeket a formai kereteket szeretnénk, mert ezt tartjuk ma korszerűnek - lehet, hogy két év múlva nem ez lesz korszerű, de ma ezt tartjuk -, akkor ezt tudomásul vesszük, hozzátéve, hogy mondjuk számos kérdést föl lehet tenni, ami más, nem kompetenciaalapú oktatásban is jól felhasználható formai keret. Ezek formai keretek, a tartalom pedig nem itt van, hanem máshol.

ELNÖK: Befejezte a szakmai oldal? Vagy kíván még hozzászólni? Parancsolj!

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Nagyon röviden annyit, hogy azt gondolom, egyértelmű, hogy külön kell beszélni több téma kapcsán is a szemléletről, a feltételrendszerrel, és ennek része is tulajdonképpen bizonyos sorrendiség.

Azt gondolom, számunkra elfogadható, és értem, hogy nem feltétlenül ezen jogszabályban kell minden egyes kérdésnek megjelennie. De amikor most erről beszélünk, a szakmai felelősség kapcsán nem megkerülhető kérdések. Tudjuk, hogy persze, ez akkor valósítható meg, hogyha erről tudunk beszélni, mint a feltételrendszer részéről. Nyilván vissza kell térni megfelelő helyen és időben, különben itt nagyon sok pénz elköltésének az eredményessége, hatékonysága kérdéses lenne. A másik, hogy egészen drasztikusan fogalmazva ez a néhány sor arra volt szükséges, hogy majd az ÚMFT kapcsán melyek legyenek azok a bírálati szakmai szempontok, amelyek alapján az adott szakértők eldöntik, hogy megfelel vagy nem felel meg az adott pályázat. Én ezt praktikusán így értelmezem.

BRASSÓI SÁNDOR: Bocsánat, egy pontosítás! Ahhoz, hogy elbírálják, mi minősül komplex természettudományos oktatási rendszernek, jelenleg mi az, ami jogszabályilag szabályoz? Az ember a természetben egy nagy halmaz, ugye? Csak ennyi, semmi más. Ez önmagában elég, ebből bármit lehet csinálni. Ehhez kell valami többlet. Ami itt van, majd jönnek az EU-s bíráló szervezetek, akik ezt csinálják, és ezeket alá fogják bontani részletesen, 100-200 pontos struktúrába, ahol azt mondják, hogy ha tartalmazza azt, ha benne van a NAT ember és természet..., akkor ezen belül megjelenik ez, ez és ez. Ehhez hozzáépíti. Ha nincs ilyen, akkor gyakorlatilag semmi nincs. Nem önmagában ez alapján pontoznak, hanem ezt fogják felbontani.

Ugyanez vonatkozik a kompetenciaalapúságra. Az előzőekben nem volt ilyen megkötött, talán segít.

ELNÖK: Megadtam a szót a kormányzati oldalnak. Köszönjük szépen a választ.
A szakszervezeti oldal kíván kiegészíteni vagy kérdezni?

KERPEN GÁBOR: Szakmailag teljesen egyetértünk abban, amit a kormányoldal mondott, hogy fizika órán valahogy nem jut a gyerek eszébe, amit kémia órán hallott, hogy tudja alkalmazni általában. De itt az a kérdés, vajon attól, hogy egységesen tanuljuk, jobban fog-e menni. Hogy a tananyagot egy kicsit lecsupaszítjuk, hogy a gondolkodásmód előtérbe kerüljön, attól előtérbe kerül-e, vagy marad az, hogy csupaszodik az ismeretanyag. Én ettől nagyon tartok, ennek ellenére. Erre kellenének garanciák. Nem kellene elveszíteni azt, ami most megvan. Mert

hogya összeadjuk tantárgyanként az ismeretet, akkor az jóval több, mint amit az EU kíván. Csak éppen nem integrálódik ez a tudás. Én tudom. Nem akarok ötleteket adni, mert a szülői oldal már adott egy hasonlót, de történelemből meg magyarból ugyanez van. De isten ments egy történelem–magyar humántól! Azt gondolom, ezzel nagyon óvatosan kell bánni, nehogy félrecsússzon, ami ebben a pillanatban még jóval magasabb szintű, mint Európa legtöbb országában.

Ami a kompetencia és az EU-parlament. Mint ahogy az időről is mindenféle szakmának megvan a maga fogalma, ami folyton változik, és kiderül, hogy nem is folytonosan múlik bizonyos ismeretek szerint. Ugyanez van a kompetenciában is: mindenkinek van egy listája. Az EU Parlamentnek is van. Nem én szoktam mondani, hanem egy itt nem lévő oktatáskutató, hogy arra kell pályázni, amire pénz van, amire adnak pénzt. De alaposan meg kell gondolnunk, hogy nálunk, Magyarországon ez a kompetencia, amit az EU-parlament meghatározott, és amire pénz szerezhető, vajon mennyire tud működni. Ugyanez van itt is: nem kellene fetisizálni ezt a dolgot.

ELNÖK: A szakszervezeti oldal befejezte? *(Igen.)*

Nekem egy kérdésem lenne. Én úgy értelmeztem, hogy tényleg egy taxatív felsorolás. Hogyha odatesszük, hogy átveheti, nem biztos, hogy benne lesz a biológia. Főosztályvezető-helyettes úr pedig azt mondja, hogy akkor is benne lesz. Ha átveheti, akkor egyet kihagyhat belőle, és beteheti helyette valóban a földrajzot. Ezt akarta a jogalkotó? Szerintem nem akarhatta, mert ezek a fő tantárgyak, ezek élveznek prioritást. Ha azt mondja a jogalkotó, hogy ez egy olyan felsorolás legyen, amiből nem lehet kihagyni, akkor nem lehet az „átveszi” szót megváltoztatni, ha vitatta is az OKNT.

A másik, ha majd a szavazásnál sor kerül rá, föl akarok tenni egy kérdést, de szeretnék még valamit mondani.

Az emelt szintű oktatás olyan, amilyen. Elsősorban az érettségire való felkészítésnél fontos, mert az emelt szintű oktatásnál meg volt határozva, hogy hány órát kell egy héten tartani, és hány évig. Ez egy logikus dolog volt. A gyerekeknél inkább az emelt óraszámról beszélnek. Meg is haladhatja, sőt meghaladja sok iskolában azt a négy órát, mert jóval többre van szüksége. Az viszont már nem emelt szintű, hanem emelt óraszámú oktatás. Azzal ugyanúgy be lehet csalogatni a szülőket, a gyerekeket, sőt!

Köszönöm szépen, megadom a szót Novák úrnak.

NOVÁK JÁNOS: Köszönöm szépen. Amikor megadtad a választ, Sándor, akkor többször említetted a nevemet. Még egyszer, egy kicsit más aspektusból szeretném megvédeni, amit mondtam.

Hogy az 1-4. évfolyamon mit kell tanítani a gyerekeknek, arról nagyon sok vita volt. Amit a szakma ezzel kapcsolatban megfogalmazott, azzal én nagyon egyetértek. Úgy gondolom, hogy amik itt szerepelnek, azokkal a megállapításokkal szembemennek. Nagyon jól megfogalmazta ugyanis az előbbi hozzászólás, hogy mi a lényeg. Még egyszer szeretném elmondani, hogy elvileg egyetértünk azzal, amivel indokoljátok ennek a helyességét, ha jó irányba menne el ez az emelt szintű dolog. Mert ez azt jelentené, hogy még több énekóra legyen, több mozgás legyen, több tánc, több rajz, több politechnikai dolog - de nem ebbe az irányba megy el. Hogy a szülőkre hivatkozol, tévedés. Meg vannak tévesztve a szülők! Azzal mennek el az óvodákba csábítani a gyerekeket, szülőket, hogy elmondják, miért kezdődik már náluk az emelt szintű nyelvoktatás, milyen óraszám, és harmadikban már négy órában megy. Ez nagyon tévútra viszi az égszet, és ellentétes azzal, amit a szakma megfogalmazott, hogy az 1-2-

3-4-ben mit kell megtanítani a gyerekeknek. Én is szülő vagyok, én egy másik álláspontot képviselek. Én azoknak a szülőknek az álláspontját képviselem, akiket már felvilágosítottak, hogy ez helytelen dolog. Nem szabad becsapni a szülőket, és ne csapja be a szakma a szülőket. Nagyon helytelen, hogy ezt még rendeletekkel is erősítjük! Ez csak abba az irányba viszi el. Még egyszer szeretném mondani, hogy ha ez jó irányba menne, akkor egyetértenek vele, de rossz irányba viszi az egészet, ezért nagyon helytelen, és legalább rendeletekben ne rögzítsük. Nincs értelme. Az iskolák ezzel nem nyernek semmit, mert mindig rájön a másik iskola is, hogy ezzel lehet odacsábítani szülőket, és akkor szerencsétlen szülő azt hiszi, jót tesz a gyerekének, ha olyan iskolába viszi, ahol nem ének, meg rajz, meg mozgás van, hanem négy órában nyelvet tanítanak.

Én tehát ezzel nem értek egyet, kérem a szakmai oldal véleményét is erről, és javaslom, hogy ne támogassa a Közoktatás-politikai Tanács.

ELNÖK: Kíván még valaki kérdést feltenni, hozzászólni? *(Nem.)*
Kíván válaszolni az előterjesztő képviselője?

BRASSÓI SÁNDOR: Csak egy pontosítást tennék a természettudomány tantárggyal kapcsolatban. A természettudomány tantárgy mint fogalom, mint pedagógiai rendszer az 1-12. évfolyam. Ha egy jogszabály megjelenik, egy ilyen tantárgy, fogalmi rendszer, ennyi időre szól. Ott át kell vennie. Föl nem merül. Egy egységes természettudományi tantárgynak egy az egyben át kell vennie, magába kell ötvöznie az ember a természetben műveltségterület minden egyes tartalmát. Továbbá az iskola ezen pedagógiai rendszert beintegrálja a saját tantervébe, és helyi döntés alapján bevonhatja a „Földünk, környezetünk”-ből a természetföldrajzot is, hiszen abban vannak ilyen témák, és melléteheti az „életvitel, gyakorlati ismeretek”-ből azokat, amelyek ilyenek. De az 5-8. évfolyamokon átveheti a természetismeret - fizika, kémia, biológia - átveheti a földrajz elemeket. Ez az 5-8. évfolyam ilyen szempontból egy puhább dolog. Ha az iskola úgy gondolja, hogy azt a tantárgyat tanítja, hogy természettudomány, és így nevezi el, az 1-4., 9-12. évfolyamokon be kell építenie ezeket. Ha úgy dönt, hogy az 5-8. évfolyamokon is beépíti, akkor pedig ezen szöveg alapján építheti be.

ELNÖK: Köszönjük szépen.

BRASSÓI SÁNDOR: Az a zavaró, hogy ha egy iskola azt mondja, ő természetismeretet használ majd, és abba nem építi bele mondjuk a kémiát. Ez nagyon zavaró.

PECSENYE ÉVA: A rendeletben olyan ne legyen, hogy az egyik így érti, a másik meg úgy érti, hanem ahogy az előbb elmondtad, úgy kellene megfogalmazni.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Az „átveheti” kifejezés nem szerencsés. Kizárólag nyelvi, nem tartalmi jellegű a probléma. Legyen egyértelmű, annak ellenére, ami elhangzott.

ELNÖK: Kérem a tagok figyelmét! Úgy éreztem, több oldal álláspontja, hogy az 1. §-ról szavazzunk külön, hogy az a Közoktatás-politikai Tanács állásfoglalása.

Támogatja a Közoktatás-politikai Tanács, hogy külön szavazzunk az 1. §-ról, és külön a 3. és a 4. §-ról?

AMBRUS ISTVÁN: Lehet úgy mondani, hogy külön véleményt formáljunk? Magyarul: terjeszd elő a határozati javaslatot!

ELNÖK: A kérdésem tehát az, hogy szétbontsuk, külön kezeljük az elsőt, a másodikat és a harmadik-negyediket. Aki külön szavazást kér, tegye fel a kezét! *(Nincs ilyen jelzés.)* Akkor tehát senki sem kívánja, illetve, mivel a szülői oldal igen, meg kell szavaztatnom. Ha egy oldalnak más a véleménye, tehát szavazást kér, meg kell szavaztatnom.

Most fölteszem a kérdést... *(Miklósi László: Most arról szavazunk, hogy hányszor szavazzunk.)* A szülői oldal azt szeretné, ha erről a paragrafusról külön szavaznánk, és ezt tiszteletben kell tartanunk.

Felteszem tehát a kérdést, hogy a testület támogatja-e az 1. §-t vagy nem, elfogadja vagy nem.

AMBRUS ISTVÁN: Sándor, úgy tedd föl, hogy a szülői oldal azt szeretné, ha erről a paragrafusról külön szavaznánk, és ezt tiszteletben kell tartanunk.

Felteszem tehát a kérdést, hogy a testület támogatja-e az 1. §-t vagy nem, elfogadja vagy nem.

AMBRUS ISTVÁN: Sándor, úgy tedd föl, hogy a Közoktatás-politikai Tanács egyes oldalai kifogásolták, hogy sorsolással döntenek el a férőhelyeken való részvételt. Aki ezzel egyetért, kézfeltartással... Mert az elhangzott javaslat ennek az ellenkezője. Mindig az elhangzottak sorrendjében kell föltenni. Először tedd föl, hogy egyetért-e a tanács azzal, amit a szakmai oldal fogalmazott meg, hogy ne sorsolással döntsék el a férőhelyeken való részvételt. Ez a kérdés. Aki egyetért, hogy ne sorsolással, az oldalanként szavazzon!

ELNÖK: Megkérem az oldalakat, hogy aki egyetért ezzel, tegye fel a kezét! *(Szavazás.)*

AMBRUS ISTVÁN: Öt oldal értett egyet.

ELNÖK: Ki tartózkodott? *(1)* Ki szavaz ellene? *(1)*

AMBRUS ISTVÁN: Meg kell állapítani, hogy hányan mellette, ellene. Te kérted, hogy határozatokban dolgozzunk!

ELNÖK: Az nagyon helyes is, de én most nem számolom meg a szavazatokat, mert kiderül, hogy nem vagyunk határozatképesek.

AMBRUS ISTVÁN: 5 - 1 - 1.

ELNÖK: Tehát ne legyen benne a sorsolás.
Most jön az egész, ugye? Vagy csak a 3. §?

AMBRUS ISTVÁN: A Közoktatás-politikai Tanács javasolja, hogy az egységes természettudomány tantárgynál leírt megfogalmazás nyelvtanilag pontosítsa azt a szándékot, amit a kormányzati oldal előadott. Aki ezzel egyetért, kérem, kézfeltartással szavazzon!

ELNÖK: Ez helyes, de nem...

AMBRUS ISTVÁN: Ez az egyik megfogalmazás.

ELNÖK: Jó, akkor legyen ez.

KERPEN GÁBOR: Ott tartunk, hogy valakinek tetszik-e a 3. vagy nem.

AMBRUS ISTVÁN: Akkor kezd onnan, és majd folytatjuk ezzel.

DR. DOBOS KRISZTINA: Megfogalmazhatok határozatot?

AMBRUS ISTVÁN: Az ön joga, Krisztina!

DR. DOBOS KRISZTINA: A Közoktatás-politikai Tanács támogatja a természettudományos tantárgy kialakítását, az itt elhangzott szakmai vélemények figyelembevételével.

ELNÖK: Aki egyetért a határozati javaslattal, kérem, jelezze! *(Szavazás.)*

AMBRUS ISTVÁN: Látható többség.

ELNÖK: Ki tartózkodott? *(Nincs ilyen jelzés.)* Ki szavazott ellene? *(Nincs ilyen jelzés.)*
Megállapítom, hogy egyhangú.
Ezzel a napirendi pontot bezárom...

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Kimaradt a kompetencia!

AMBRUS ISTVÁN: Két kérdéssel tartozol. Az egyik a harmadik kérdés, amit itt reklamálnak, utána tokkal-vonóval kell véleményt mondani az egészről.

ELNÖK: Eddig nem csinált ilyet a Közoktatás-politikai Tanács!

AMBRUS ISTVÁN: Te követelted!

ELNÖK: Hetekig tárgyalgattunk, ültünk, beszélgettünk. Most egy tévedés van: a 3. §-ba tartozik mind a kettő.

AMBRUS ISTVÁN: A harmadik téma.

ELNÖK: A 3. § (1) bekezdéséről állapítottuk meg, amit megállapítottunk, most a 3. § (2) bekezdéséről próbáljuk kialakítani állásfoglalásunkat. Van valakinek valami határozati javaslata a kompetenciaalapú tananyaggal kapcsolatban? *(Nincs jelentkező.)* Ha nincs...

AMBRUS ISTVÁN: Bocsánat, elnök úrnak dolga, hogy idézzen a hozzászólásokból. Miklósi úr megszólalt az elején. *(Az elnök tiltakozására:)* Dehogynem! Kötelessége mint elnöknek.

ELNÖK: Nem. Én megkérem az oldalt, hogy fogalmazza meg.

AMBRUS ISTVÁN: Az is megoldás.

ELNÖK: Van álláspontja a szakmai oldalnak ezzel kapcsolatban?

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: A Közoktatás-politikai Tanács a kompetenciaalapú tananyag fogalmának újragondolását javasolja.

AMBRUS ISTVÁN: Biztos, hogy újragondolását?

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Újrafogalmazását. Vagy újragondolását - mert ezt végig kell gondolni. Újragondolását és újrafogalmazását.

ELNÖK: Akkor felteszem szavazásra. Aki egyetért vele, kézfeltartással jelezze! *(Szavazás.)*

AMBRUS ISTVÁN: Látható többség.

ELNÖK: Tartózkodás? *(Nincs.)* Ellene? *(I)*
Megengedik, hogy ezt a napirendi pontot lezárjam, vagy van még valakinek valami...

AMBRUS ISTVÁN: Bocsánat, én azt említettem volt, hogy sommásan az előterjesztést alkalmasnak tartja vagy nem tartja alkalmasnak. Meg kell állapítani, hogy megtárgyalta, és az elhangzottakkal, illetve a határozati javaslatokkal együtt tudomásul veszi.

ELNÖK: Nem kívánom megszavaztatni. Bezártam a napirendi pontot.
Amennyiben kívánják, elrendelek tíz perc szünetet.

(Szünet: 13.13 - 13.29)

ELNÖK: Folytassuk az ülést! Megállapítom a határozatképtelenséget, ezért a Közoktatás-politikai Tanács csak a véleményét fogja kifejezni az előterjesztéssel kapcsolatban. Nem javaslom azt, hogy ne tárgyaljuk az ügyet, mert ezeket - főleg az Apáczai Kiadó több hónapja álló ügyét - el kellene fogadnunk, támogatnunk vagy véleményeznünk.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Ezt levezető elnökként mondtad?

ELNÖK: Elnökként. És elnökként javaslatot teszek arra, hogy hallgassuk meg, ha van előterjesztés. Te vagy az előterjesztő?

AMBRUS ISTVÁN: Én annyit szeretnék mondani a kormányzati oldal nevében, hogy ezek az előterjesztések technikailag nem a legjobb időpontban kerülnek ide. Ismételten össze kell hangolni az Oktatási Hivatal, a minisztérium, illetve a Kerettantervi Bizottság munkáját. Természetesen szeretnénk érvényt szerezni annak az elvárásnak, hogy a kerettantervek, oktatási programcsomagok méltó módon kerülhessenek a testületek elé, olyan sorrendben, hogy a véleményezést, az egyetértést ne előzze meg. Ez jelen pillanatban nem így történik.

Sajnálatos mulasztásunkat kell pótolni az Apáczai kerettantervvel kapcsolatosan, hiszen a miniszter úr addig a tantervvel kapcsolatos határozatát nem tudja megfogalmazni, míg minden kelléket nem szerez be - ilyen „kellék” a Közoktatás-politikai Tanács véleménye is. Ezért kerül a mai napon a testület elé az Apáczai, a nem szakrendszerű, illetve az epochális programcsomag. A napirendi ponthoz meghívtuk az Oktatási Hivatal képviselőjében jelen lévő Szűcs Ibolya kollégánőt, akit tisztelettel és szeretettel köszöntök. A napirend előadója Brassói Sándor főosztályvezető-helyettes úr, a közoktatás-fejlesztési osztály vezetője. Ő helyettesíti, illetve mondja el azokat az ismereteket, amelyek a tárgyaláshoz feltétlenül fontosak.

BRASSÓI SÁNDOR: Nagyon röviden, fölvezetésként. Az oktatási miniszter döntött úgy, hogy az oktatási innováció fejlesztése érdekében, élve a törvényi felhatalmazással, választható kerettanterveket készített. Ilyen választható kerettantervek készíttetésére ez a folyamat elkezdődött tavaly. Több kerettanterv készült el, illetve van folyamatban a készítése. Jelen pillanatban ezek közül kettő van itt: az egyik a nem szakrendszerű oktatás segítése az 5-6. évfolyamra, aminek a bevezetését törvény írja elő 2008. szeptember 1-jétől, egy 2003-as törvényi rendelkezés. A másik pedig az epochális oktatás kerettanterve, amelyik az 1-12. évfolyamra vonatkozóan egyes iskolaszakaszokhoz rendeli hozzá a komplex pedagógiai fejlesztési folyamatokat.

A tárca részéről úgy gondoljuk, mindkét kerettanterv mint választható kerettanterv segíti az iskolák munkáját, messzemenően megfelelvén a Nemzeti alaptanterv vonatkozó elvárásainak. Teljes egészében a NAT-ban foglalt, kiemelt fejlesztési feladatokat, kompetenciákat, műveltségterületi tartalmakat foglalja magába, egységes, konzisztens és koherens pedagógiai rendszerben, úgyhogy mindkettőnél azt kérjük a tanácstól, hogy támogassa.

Az Apáczai kiadó, élve jogával, kiadóként az együttműködő iskolákkal nyújtott be egyedi akkreditációra már korábban kerettantervet. A hivatal lefolytatta ennek a szakértői véleményezését, tárgyalták a megfelelő kerettantervi bizottsági fórumok. Információim szerint szintén nagy terjedelmű kerettanterv, de ugyanúgy bírja a vonatkozó jogszabályi feltételeket és a NAT-koherenciát, úgyhogy itt is a kihirdetés, ami a következő eleme lenne ennek az anyagnak.

Kérem Ibolyát, egészítse ki, amennyiben szükséges.

SZŰCS IBOLYA (OH): Az Apáczai Kiadó kerettantervéhez csak annyit tudok hozzászólni, hogy ez már valóban megszerezte a kerettantervi bizottság jóváhagyó javaslatát, az Országos Köznevelési Tanács támogatta mindhárom Apáczai-kerettanterv jóváhagyását. Tudomásom szerint a kihirdetés nem került szóba eddig, bár hozzájárult a benyújtó. Valójában az OKNT jegyzőkönyve alapján jóváhagyásra javasolták. Én többet nem tudok.

Mindhárom kerettanterv igen korán, már 2007-ben benyújtásra került, és valóban az utolsó fázis van hátra, hogy a miniszter úr ezeket jóváhagyja, ezért szeretnénk a Közoktatás-politikai Tanács jóváhagyását is kérni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kíván-e valamelyik oldal kérdést feltenni, hozzászólni? Parancsolj!

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Köszönöm szépen. A mai ülés kezdetén említettem, hogy az egyik témánál - jelesül ennél - szakértő hozzászólását is kértük: Polinszky Mártáét. Felkértük, megkértük őt, hogy adott esetben szóljon hozzá az egyes kerettantervekhez.

Mielőtt a konkrét kerettantervekre térnénk, az oldal nevében üdvözölni tudom azokat a bevezető mondatokat, amelyeket Ambrus István elmondott. Így nem nekünk kell elmondani azt, hogy máskor persze nyilván a szokásos sorrend szerint járhatunk el.

A másik előzetes megjegyzésem pedig az, hogy amint a Közoktatás-politikai Tanács tisztelt tagjai tudják, jómagam is a kerettanterv tagja vagyok a ti megbízásotokból. Az egyik most tárgyalandó kerettantervnek én voltam a referense is. Itt most egy kicsit skizofrén állapotba kerültem, részben, mert éppen nekem kell az oldal nevében szólni, az oldal többi tagja nem tud már itt lenni. Jelzem, hogy a felhatalmazásukkal teszem, és kérem, hogy ezt a kettős szerepet, a helyzetre tekintettel, értsétek meg.

Elsőként Mártát kérném meg, hogy szóljon néhány szót, és utána én szeretném röviden kiegészíteni.

DR. POLINSZKY MÁRTA: Én tulajdonképpen arra készültem, hogy a nem szakrendszerű kerettantervről beszéljek, mert annak nincs itt a referense. Ott egyértelműen az a döntés született, hogy ez egy kiváló kerettanterv, tehát ennek a kihirdetését támogatja a Kerettantervi Bizottság, ami kihirdetést az OKNT is jóváhagyott, így módosítás nélkül felkerült az OKM honlapjára. Ez egy minden igénynek megfelelő kerettanterv, amit az OKM készített. Hogy én mennyire értek egyet azzal, hogy erre a két évfolyamra szükséges-e kerettanterv készítése, az más kérdés, de ez nem von le semmit a kerettanterv minőségéből. Nyilván az készítette az OKM-et ennek a kerettantervnek az elkészítésére - ahogy Sanyi is mondta, hogy 2003. óta van benne a törvényben -, hogy 2003-ban már elkezdődtek azok a továbbképzések, a NAT kifejlesztése az OKM támogatásával, ami erre készítette volna fel a pedagógusokat. Valószínű, hogy a rendszerben az működött, mindenki abban reménykedett, hogy ez mégse lesz, épp ezért valóban nem olyan intenzíven mentek bele a pedagógusok ezekbe a kérdésekbe, mint ahogy lehetett volna. Most sűrget az idő, itt állunk, 2008. van, és szeptemberben ezt be kell vezetni. Ezért kényszerült szerintem az OKM, hogy egy kerettantervet készítsen, mert ennek a problémának a megoldása nagyon sokféle módon elképzelhető. Az OKM-kerettanterv egyfajta módja ennek az oktatásnak, de nyilván az OKM segíteni akarja az iskolákat abban, hogy ezt a problémát megoldják. Ennek az a hátulütője, hogy az iskolák nem készültek fel - pedig az OKM mindent megtett ennek érdekében -, hogy végiggondolják ezt az egész problémát, és hogy ennek érdekében a helyi tantervüket átalakítsák.

Azt szeretném mondani tehát, hogy ez egy nagyon jó kerettanterv. Egy másik kerettanterv, amiről Miklósi Laci fog beszélni, szintén egy olyan kerettanterv, ami nagyon jól szolgálja a nem szakrendszerű oktatás bevezetését, csak azt szeretném hangsúlyozni, hogy nemcsak ez az egy és egyetlen módszer, és remélhető, hogy több ilyen változatot is készítenek majd mások, hiszen ez az egész problémakör borzasztóan függ az iskolai környezettől, borzasztóan függ az iskolába járó gyerekek összetételétől. Ez egyfajta megoldás, ami jó megoldás, de nem az egyetlen és üdvözítő.

ELNÖK: A szakmai oldal kíván még szólni?

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Szeretnénk, mert eddig egy kerettantervről beszéltünk, a másiktól érintőlegesen, és három van előttünk. Az a feltételezésünk, ahhoz, hogy a Közoktatás-politikai Tanács felelősen tudjon véleményt mondani, célszerű szólni a másik kettőről is.

ELNÖK: Tehát akkor nem vélemény, hanem előterjesztőként?

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Nem előterjesztő. A szakmai oldal nevében részben véleményt fogalmazunk meg, részben tájékoztatást adunk - jómagam mint a KT delegáltjaként a KTB tagja egyúttal tájékoztatást és véleményt szeretnék mondani.

ELNÖK: Ez egy ilyen kettősség.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: A helyzetemből adódik.

NÁDOR RUDOLFNÉ DR.: Ügyrendi! Miután el kell mennem, szeretném elmondani, hogy támogatom. Ismerem a honlapról, és üdítőnek tartom. Csak fontolják meg az iskolák, és nagyon odafigyelve kezdjék el a nem szakrendszerű oktatást.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: A következőkben röviden az Apáczai Kiadó által benyújtott kerettantervről annyit szeretnék elmondani, hogy a referensi véleményt valamennyien ismerhetjük, és ebből is kiténik, hogy egy kicsit rögzös volt az útja ennek a kerettantervnek. Első olvasatra láttak benne korrigálnivalót az ezzel foglalkozó szakemberek különböző szinteken. A referens és a szakértők vagy a szakértők és a referens egybehangzó véleménye alapján fontos javítások történtek a korábbi állapothoz képest. Azt gondolom, igen részletes a referensi anyag. Ha valakinek esetleg még kérdése lenne, akkor megpróbálok rá válaszolni, de ajánlom mindenki figyelmébe a referensi anyagot, amelyből megismerhető, amit az imént elmondtam.

Tájékoztatásul szeretném elmondani, hogy Kerettantervi Bizottság jelen lévő tagjai az adott referensi ajánlást követően egyhangúlag úgy ítélték meg, hogy a jogszabályi feltételeket teljesítik immár az Apáczai Kiadó kerettantervei, ezért jóváhagyásra ajánlotta a KT-nek. De nem kihirdetésre, hanem jóváhagyásra.

Harmadikként az általam részletesebben ismert, az egységes iskolaotthonos, szakaszos, epochális - nekem ezt mindig olvasnom kell a kifejezések sora miatt - kerettantervről szólnék. Ennek én voltam a referense. Eddig volt tájékoztatás, innentől egyértelműen vélemény. Olvashattátok ezt az anyagot. Ahogy Márta is mondta, nekem is az a személyes meggyőződés, hogy szakmailag egy kiemelkedően jó anyag ez a kerettanterv. Ugyanakkor kezelni kell azt a problémát - és ezt javasoltam a Kerettantervi Bizottságnak is -, hogy az a megközelítés, amely ebben a kerettantervben megjelenik, jelentősen különbözik a mai jellegzetes pedagógiai gyakorlattól, és részben a pedagógusok felkészültségétől is. Kifejtem, hogy miben és miként.

Miközben egyfelől szakmailag ez egy remek anyag, vannak bizonyos feltételei annak, hogy egy iskola ezt vállalhassa. Mivel ez az OKM által benyújtott anyag, és a procedúra végén, hogyha mindenki támogatja, kiadott dokumentummá válhat, ezért célszerű megfogalmazni a bevezetőben azokat a szakmai feltételeket és kritériumokat, amik alapján választhatja ezt valaki. Ugyanis egy olyan esetleges szakmai veszélyhelyzetet szeretnénk elkerülni, amikor esetleg nem kellő megfontolás után választja ezt egy intézmény, és a fenntartó jóváhagyja, utána meg képtelen megvalósítani, ami benne van.

Tehát mindezek folyamányaként a Kerettantervi Bizottság azt a javaslatot fogadta el, azzal a feltétellel javasoljuk ennek az anyagnak az elfogadását és majdani kiadását, hogy készüljön a kerettantervnek egy olyan bevezető része, amelyben ez a feltételrendszer megtalálható, amely orientálja, tájékoztatja a leendő felhasználókat, mi kell ahhoz, hogy egy intézmény eredményesen használhassa. És máris pontatlan voltam, hiszen ezt a kerettantervet nem is egy intézmény használhatja, hanem például kistérségi társulások, ahol még az egy intézményhez képest is nagyobb kooperációra, együttműködésre, közös gondolkodásra és cselekvésre van szükség. Ily módon még inkább fontos, hogy ezek a kritériumok megfogalmazásra kerüljenek.

Remélem, nem voltam hosszú. Azt gondolom, ezeket az információkat el kellett mondani. Egyébként ezzel a javaslattal is egyhangúlag értett egyet a Kerettantervi Bizottság valamennyi tagja.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. A szakszervezeti oldal kíván szólni?

MENYHÁRT PÁL: Csak annyit, hogy ha már ilyen szakmai szervezet végigzongorázza, végigviszi mindegyiket, és javíttat benne, akkor az iskoláknak tényleg az a jó ebben, hogy azt válassza, aminek a feltételei megvannak. Én a kerettantervek választhatóságát mindig is támogattam. És ha ez pozitív, és nincs benne szakmai hiba, akkor rendben van.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Átadom az elnöklést Simonné Toldi Ágnesnek, és én is szeretnék kérdezni.

(Az ülés vezetését Simonné Toldi Ágnes veszi át.)

KESZEI SÁNDOR: Természetesen támogatjuk a kerettanterveket, elfogadjuk. Biztos vagyok benne, hogy a céljának megfelelő mindegyik kerettanterv és a programcsomag. Örülök, hogy az Apáczai végre hozzájut a saját kerettantervéhez ennyi után - nem tudom, kinek a mulasztása volt -, mert már rég itt lehetett volna a Közoktatás-politikai Tanács előtt.

Az előterjesztéssel kapcsolatban szeretnék szólni. Itt a különfélék között szerepel egy ilyen fontos kérdés. Miért nem napirend? És nincs felsorolva a kerettantervek és a programcsomagok elnevezése.

DR. POLINSZKY MÁRTA: Nincs programcsomag!

KESZEI SÁNDOR: Csak az Apáczai?

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Az is kerettanterv.

KESZEI SÁNDOR: Itt kerettantervként az Apáczai van letéve, és nem találok itt más kerettantervet. *(Szűcs Ibolya rámutat az elnöki asztal mögött felhalmozott iratokra.)* Mióta? *(Többen: Reggel óta!)* Miért nem szerepeltek a felsorolásban?

AMBRUS ISTVÁN: Meg fogom válaszolni.

KESZEI SÁNDOR: A másik, hogy ezeknek a programcsomagoknak mi a célja, és hová kerülnek.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Bocsáss meg: ezek kerettantervek.

KESZEI SÁNDOR: Akkor azok a programcsomagok, amikből ezeket a kerettanterveket...

DR. POLINSZKY MÁRTA: Nem! Az más!

KESZEI SÁNDOR: Ezek sima kerettantervek?

DR. POLINSZKY MÁRTA: Sima kerettantervek.

KESZEI SÁNDOR: Na ez a baj! Miért nem tudjuk? Mert fogalmunk sincs róla, nincs benn sehohol. Nincs benne a napirendi pontban, tehát én például nem tudom, hogy miről beszélnek ezek után... (*Derültség. - Közbeszólás: Ezt halljuk!*) Nem kaptam információt, csak Miklósi Lacitól.

Visszatérek akkor egy másik pontra, a referensi jelentésekre, és a szakértőire. Ahogy elértük a tankönyveknél, hogy a tankönyvbe ezen túl be kell írni az OKNT-szakértők nevét, valamilyen módon bele lehet-e írni a szakértők és a lektorok nevét. Kérhetjük-e, látható-e valahol, hogy kik szakértették? Nem az Apáczai szakértőről van szó, hanem az OKNT illetve a bizottság által megbízott szakértőről. Ha úgy érezzük, hogy idővel valami módon nem úgy valósulnak meg, akkor felelősségre lehessen vonni, lehessen tudni, hogy ki volt az a szakértő és a referens. Aki ilyen referensi jelentéseket tud írni, hogy négy-öt oldalon keresztül mondja a kifogásait, ez egy ragyogó jelentés. Hogy ez utána megvalósul-e, ha ki lesz javítva, erre milyen garanciák vannak? Ha ott van a referens neve, akkor biztosan tudjuk, hogy ez a referens ezt az anyagot megvizsgálta. Ez egy nagyon fontos dolog lenne, ezt szeretnénk elérni. Ez volt a fő kérdésem.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Megadom a szót a kisebbségi oldalnak.

DR. SCHÄFFER ISTVÁN: Az utóbbi két tantervhez szólnék, mert az Apáczai nem jött át nekem. Egyébként is a másik kettő az, ami nekünk nagyon-nagyon fontos, és nagyon üdvözljük ezt a két tantervet. Most egy kicsit hadd szűkítsem le a kisebbségi oktatást a németre: nekünk óriási segítséget nyújt, ugyanis ezen tantervek adaptációjával nagyon sok problémánk megoldódik. Nagyon sok német tartományban, illetve a dél-tiroli területeken is hasonló szemléletű, hasonló koncepciójú tantervek vannak érvényben, és azokra a tantervekre nagyon jól használható tananyagok, tankönyvek vannak. Tulajdonképpen egy kicsit segít - sőt, nem is kicsit - abban, hogy ne szaladjunk a többségi eredmények után, hiszen, mire lefordítják, megcsinálják, majdhogynem elévülnek. Teljesen korszerű, új választék áll rendelkezésre.

Itt szeretném felhívni a minisztérium figyelmét: nyilván van erre illetékes, aki ezt megnézzé az adott kisebbségeknél is, hogy ezek a lehetőségek fennállnak-e - a németnél biztosan, de esetleg a többinél is -, mert egy-egy ilyen segítség százmilliókat takaríthat meg tankönyvkiadásban. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Miután sem az önkormányzati, sem a nem önkormányzati oldalról nincsenek már jelen, megadom a szót a kormányzati oldalnak.

BRASSÓI SÁNDOR: Köszönjük a támogató gondolatokat, és hogy ezek elhangzottak. Azt gondoljuk, a kisebbségi oldal felvetésére, hogy ez valóban segíthet, úgy hogy olyan kínálatot ad az intézmények számára, ami a korszerű tartalmak mellé korszerű adaptációs lehetőséget is hozzárendel. Hogy hogyan tudunk később ilyen értelemben elemezni tanterveket, ez egy további kérdés.

A szakmai oldalnak válaszolva: így van, ahogy elmondták a jelenlévők, teljesen jól elmondták a szakmai véleményeket. Annyi kiegészítést tennék hozzá, hogy a nem szakrendszerű oktatás kapcsán egy kerettanternak mindig megvan az a veszélye, hogy ha kiadjuk, rögtön egy az egyben adaptálni lehet. Ha sokkal korábban megjelent volna, akkor adott esetben lehetett volna egy olyan veszélye is, hogy az iskolák nem gondolják végig önállóan, hogy valami módon helyi szinten ezzel szembesülni kell. Valóban, tantervet is kell építeni, a helyi szükséglethez igazodva. Ez a dolog kicsit tudatos is volt, hogy úgy időzítsük a megszervezését, hogy sok iskola ezt megcsinálta, ezt pontosan tudjuk. Sokan végigjárták, megizzadtak vele, és vélhetően a lehető legjobb döntéseket hozták meg. Van, ahol a dolog valóban csúszott, nekik viszont azt gondolom, tud segíteni ez. Teljesen egyetértve ezzel, azt gondolom, szerencsésen alakult.

A szülői oldal javasolta, hogy a szakértőket meg a referenseket tüntessük fel. Erre semmiféle jogszabályi kötelezettség nincs jelenleg. *(Keszei Sándor: Hát legyen!)* Ebben nem tüntetjük föl. Természetesen tudjuk, hogy a honlapra fölkerülő, OKM által kiadott kerettantervekhez nyilván fel fogjuk tenni a készítőket, hogy lássa mindenki, hová lehet fordulni segítségért. A referenst és a szakértőt nyilván nem fogjuk most fölteni. Ha a jogszabály megjelenik egy ilyen módosítással, a kötelezettségnek eleget fogunk tenni. De ez csak a módosítás után lehetséges.

AMBRUS ISTVÁN: Folytatnám azzal, ha szabad, hogy miért került ilyen pongyola módon a meghívóba a megfogalmazás. Azért, mert a Kerettantervi Bizottság ülése előtt készült a meghívó, és halvány fogalmunk se volt arról, hogy hány kerettantern kerül olyan helyzetbe, hogy bemutatható lesz a mai testületi ülésen. Ezért, hogyha visszaemlékeznek, az elküldött négy e-mailben több szakértői és referensi vélemény is kiküldésre került. Gondolom, hasznos lesz a későbbiekben, hogy már kézben van. Hát ezért került így megfogalmazásra a meghívó, és ezért került ide a Trencsényi László neve is, és helyette Brassói volt olyan szíves, és levezenyelte.

(Az ülés vezetését Keszei Sándor veszi át.)

ELNÖK: Köszönöm szépen. A szakmai oldal kíván még szólni.

MIKLÓSI LÁSZLÓ: Csak egy mondat kiegészítést, tájékoztatásul. A Kerettantervi Bizottságban is fölmerült - javaslatomra egyébként -, és egyet is értettek vele a bizottság tagjai, hogy a szakmai orientáció és a nyilvánosság igényét is szem előtt tartva szerencsésnek tartanánk, hogyha valamennyi kerettantern esetében megismerhetők lennének a készítők. Az imént hallottunk erre egy utalást, hogy az OKM-kerettantern esetében a tárca a honlapján szándékozik közzétenni. Ezt rögtön üdvözljük. Számunkra nem az az elsődleges, hogy a

közlönyben jelenik-e meg, hanem az, hogy ismerhető, tudható legyen. Ez nyilván minden más kerettanterv esetében is célszerű. Köszönöm.

ELNÖK: Kíván még valaki szólni ehhez a napirendi ponthoz?

AMBRUS ISTVÁN: Határozati javaslatot szeretnénk hallani.

ELNÖK: Határozatképtelenek vagyunk.

AMBRUS ISTVÁN: Véleményezésként mindenképpen kell küldenünk az Oktatási Hivatal felé egy információt. Ugyan hiteles helynek számítunk, mert szóban is szentek vagyunk, amit mondtunk, elfogadják, de én azt mondanám, két pontban fogalmazza meg a Közoktatás-politikai Tanács a határozatát.

A Közoktatás-politikai Tanács megismerte a szakértői és referensi vélemények alapján az Apáczai 1-8., 9-10. szakiskolai kerettanterveit, és azok jóváhagyását támogatja.

A második:

Ugyancsak megismerte a nem szakrendszerű és az epochális kerettanterveket. A testület ezek jóváhagyását és kiadását támogatja. *(Közbeszólások.)* Ahhoz, hogy kiadja, szerintem először jóvá kell hagyni. Megnézem a jogszabályt.

DR. POLINSZKY MÁRTA: Három dolog van: kiadás, kihirdetés, jóváhagyás.

ELNÖK: Felteszem a jelenlévőknek szavazásra a határozati javaslatot.

AMBRUS ISTVÁN: Oldalak vannak jelen, és az oldalak száma megfelelő.

ELNÖK: Akkor határozatképesek vagyunk.

Megkérem tehát az oldalak szóvivőit, hogy kézfeltartással jelezzék egyetértésüket. *(Szavazás.)* Ki tartózkodott? *(Nincs ilyen jelzés.)* Ellene? *(Nincs jelzés.)*

Megállapítom, hogy a Közoktatás-politikai Tanács egyöntetűen támogatta a kerettanterveket.

Az alapszabály szerint a KT javaslataira, állásfoglalásaira, véleményére várja az oktatási miniszter válaszát. Tehát az itt felmerülő kérdések jegyzőkönyvbe kerülnek, és arra mi választ várunk. Hónapok óta, mióta ez az alapszabály működik, nem vált be. Én mint levezető elnök, követelem az összes felmerült kérdésre a választ.

AMBRUS ISTVÁN: Bocsánat, Sándor, ez egy szép dolog, hogy követeled, de a Sándor a miniszter képviselőjében van jelen. Amit ő itt elmondott, a miniszter nevében mondta el. Semmiféle további válasza nincs szükség. A jegyzőkönyv tartalmazza.

ELNÖK: Nem így van. Ezt vitatom.

AMBRUS ISTVÁN: Nem baj: vitasd!

ELNÖK: Ez nem így van. A miniszternek kell jelen lenni a KT ülésén... *(Zaj.)* Sajtóra hozzuk, hogy a KT nem működik szabályszerűen, miközben a minisztérium csinálja a civil

programját, és huszonhat helyre meg vagyunk hívva? Nem fogjátok lemosni! Amennyiben ezt nem támogatja a minisztérium, hogy miniszter, államtitkár, illetve helyettes államtitkár, szakállamtitkár képviseli, akkor komolytalannak tartom a Közoktatás-politikai Tanács működtetését.

AMBRUS ISTVÁN: Sanyi, fejezzük be a napirendet!

ELNÖK: Köszönöm szépen.

(Az ülés végének időpontja: 14 óra 04 perc)